Programy szkolne

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

II PAŃSTWOWEGO LICEUM I GIMNAZJUM IM. ŚW. JACKA W KRAKOWIE

ZA ROK SZK.

1937/38

i 1938/39

KRAKÓW 1939
NAKŁADEM KOŁA RODZICIELSKIEGO

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

II PAŃSTWOWEGO LICEUM I GIMNAZJUM IM. ŚW. JACKA W KRAKOWIE

ZA ROK SZK.

1937/38

i 1938/39

KRAKÓW 1939
NAKŁADEM KOŁA RODZICIELSKIEGO

CZCIONKAMI Z. G. „LITODRUK" KRAKÓW, STRADOMSKA 12.

Z realizacji programu zagadnień życia współczesnego w kl. I licealnej.

Monografia wsi Mogiły k. Krakowa. (Streszczenie).

I. Metoda i organizacja pracy.

Cała praca została podzielona z początkiem marca na 30 tematów, które razem powiązane stanowią całość. Wiadomości zdobywali uczniowie przez obserwację, wywiady, wyciągi z zapisków kościelnych i studiowanie literatury dotyczącej Mogiły. Po rozdaniu tematów udała się klasa 2 razy zbiorowo do Mogiły, gdzie przeprowadziła jeden wywiad przykładowy z radnym gminnym, zwiedziła kościół i klasztor, zrobiła studium rozkładu wsi i z kopca Wandy śledziła położenie jej na tle okolicy. Z końcem maja uczniowie oddali gotowe już prace[1]).

II. Wyniki.

1. Wygląd zewnętrzny[2]).

Z Krakowa prosto na wschód prowadzi stary trakt. Szosa II klasy biegnie w stronę Nowego Brzeska. Mogiła leży na 8. kilometrze, na terenie opadającym na płd. ku Wiśle. Od Krakowa dzielą ją Czyżyny, z płd.-zach. sąsiaduje z Łęgiem, tu zamyka się półkolem Wisły, a dalej na wschodzie i trochę na płn. leżą Pleszów i Krzesławice oraz Bieńczyce. Jeszcze dalej ku płn. teren się podnosi, przechodząc w niezalesione pagórki bardzo dobrze widoczne z kopca. W kierunku poprzecznym drogi biegnie trzema korytami, przecinając wieś, rzeczka Dłubnia, uregulowana już w XIV w. przez zakonników (O. Franciszek), by połączyć się z Wisłą. Z energii tej rzeczki korzystają trzy młyny, położone bliżej drogi. Dalej leży klasztor na t. zw. Kopańcu (nazwa od wykarczowanego terenu, na którym po-

---

[1]) W pracach nad całością wzięli udział głównie: Spisak Mieczysław, Kwiatkowski Jan, Iwanejko Marian i Suder Kazimierz.

[2]) Oprac. Józef Kopec i Janusz Setmajer.

wstała osada przyklasztorna) a naprzeciw niego kościół św. Bartłomieja. Druga, właściwa część wsi (wsch.-zach.: 3 km; płn.-płd.: 2 km) leży za Dłubnią. Pod względem historyczno-rozwojowym i terenowym układ jej jest skomplikowany w przeciwieństwie do Kopańca, który jest typową ulicówką. Początkowo Mogiła była prawdopodobnie owalnicą (najstarszy polski typ wsi), po czym po zniszczeniu przechodzi przy nowej lokacji w wielodrożnicę. Na rozwój wsi wpłynęły przede wszystkim warunki terenowe, następnie dochodzące pod samą wieś dawniej koryto Wisły (pozostałości: mada wiślana) oraz lessowa gleba. Do dziś dnia przy drogach można zaobserwować w lessie wykopane piwnice, charakterystyczne dla Mogiły. Nad całą wsią dominuje kopiec legendarnej Wandy (242 m n. p. m.)

2. Historia klasztoru i wsi[1]).

Najstarszy zrąb osady istniał prawdopodobnie już przed X w., na co wskazywałyby wykopaliska prehistoryczne. Trudno jednak stwierdzić, w której części dzisiejszej wsi istniała owa najstarsza osada. Według dokumentu Wisława i Iwona („Item praedium meum, quod dicitur Mogila sive Tumba, super Dlubna cum omnibus suis appendiciis et cum omni iuriditione (s) hereditaria in eadem villa mihi pertinente iam dicto confero coenobio..." Uposażenie klasztoru prandocińskiego przez Wisława i bpa Iwona 1222 r. Kod. Mog. Nr II, str. 2), fundacja miała nastąpić po roku 1223, najpóźniej w r. 1226. Mianowicie biskup krakowski Iwo Odrowąż, następca Wincentego Kadłubka chciał osadzić Cystersów pod Krakowem. Klasztor miał stanąć początkowo w Prandocinie, potem w Kacicach, gdzie zakonnicy przebywali nawet cztery lata, wreszcie zdecydowano się na założenie klasztoru u ujścia Dłubni do Wisły. Była to dziedziczna posiadłość biskupa Iwona. Należy tu zaznaczyć, że Cystersi zwykli zakładać swe klasztory w ogniskach kultu pogańskiego. To nasuwa nam pewne wnioski. W ten sam bowiem sposób powstało arcybiskupstwo w Gnieźnie, klasztor na św. Krzyżu i t. d. Koło legendarnej więc mogiły Wandy powstało chrześcijańskie centrum i przyjęło charakterystyczną nazwę, Clara Tumba — Jasna Mogiła. Według Długosza dzień sobó-

---

[1]) Oprac. Jan Kwiatkowski, Zdzisław Bytnar i Eugeniusz Tkacz.

tek pogańskich (24 czerwiec 1226 r.) był dniem konsekracj kościoła.

Zakonnicy ci sprowadzeni z Lubiąża na Śląsku pod władzą opatów Piotra z Lubienia, Henryka „Gallus Natione" (Włoch albo Francuz), Erazma Ciołka i innych, starają się o pozyskanie sobie wielu dóbr, co im się udaje. I już w chwili lokacji mieli 5 wsi i dziesięciny w XIV i XV w. — 50 wsi i przysiółków. „Liber beneficiorum" Długosza podaje jako własność klasztoru wsi: Mogiłę, Łęg, Czyżyny, Prandocin, Kacice, Truszczyny, Cholowice, Januszowice, Michałowice, Sprowę, Straniszów, Gliwice, Sędowice, Wrożenice[1]), Przewóz, Rybitwy, Zdzisławice, (diec. krak.) oraz szereg posiadłości w księstwie zatorskim, domy w Krakowie, Bochni i Wieliczce i szereg dziesięcin.

Nadchodzi teraz napad Tatarów, przed którym klasztor się nie ostał. Rabują oni klasztor i drugi raz w r. 1287. Lecz powoli klasztor dźwiga się pod opieką królów (szczególnie Kazimierza Wlk.). Wacław król czeski nadaje mnichom prawo lokowania włości na prawie niemieckim. Następuje teraz złoty wiek klasztoru. Mnisi zakładają nawet swoją papiernię. Ważnym wydarzeniem był udział opata Jana Stechera (1398-1424 r.) w soborze w Konstancji wraz z Mikołajem Trąbą. Odtąd jednak klasztor poczyna się chylić ku upadkowi i już nigdy do tej świetności nie powrócił. Słyszymy o tarciach za Olbrachta z bogatymi kmieciami. W końcu w drugiej połowie XVI w. klasztor dostają za prezentą króla faforyzowani dygnitarze (Goślicki, Piasecki). Najazd arcyksięcia Maksymiliana w 1587 r. po niezgodnej elekcji wyraźnie dał się we znaki klasztorowi. Maksymilian jednak musiał wnet uchodzić. Następuje teraz okres wybitnych opatów a to Pawła Wołuckiego, Jana Wężyka, Pawła Piaseckiego. Opatem był również królewicz Karol Ferdynand, brat Jana Kazimierza. I znów klasztor doznał nowych ciosów. W czasie bowiem potopu Mogiła dzieli losy całej Polski. Przebywał tu nawet jakiś czas Jan Kazimierz z Marią Kazimierą. Potem nadchodzą rozbiory. Po pierwszym rozbiorze tracą Cystersi część majątków. W r. 1786 odebrano im patronat kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Bartłomieja na rzecz biskupa krak. Uzyskali w zamian za to kościół św. Piotra.

---

[1]) Dziś Wróżenice.

i Pawła w Krakowie. Powracają znów do patronatu plebanii, lecz nie na długo. Kościółek św. Bartłomieja jest typową wiejską świątynią drewnianą, krytą gontami, pochodzącą z XIV w. Z tego to czasu jeszcze pozostały gotyckie odrzwia dębowe.

Wieś rozwijała się w miarę wzrostu znaczenia i posiadłości klasztoru. Dokładniejsze jednak zapiski o gospodarce w Mogile posiadamy dopiero z w. XVI i XVII. Według nich w w. XVII wieś była bardzo bogata, skoro miała 2 folwarki, 4 karczmy, 1 browar, 1 gorzelnię, 3 młyny, 3 stawy. Poddanych klasztornych było w tym czasie 56, w tym 19 kmieci, 6 zagrodników i 31 chałupników. Przepracowywali oni dla klasztoru łącznie 1872 dni w roku. Klasztor pobierał prócz robocizny również czynsz: 771 złp, 201 gęsi i 540 kapłonów. Gdy wieś była puszczana w dzierżawę, przynosiła 14 700 złp dochodu. Wreszcie w połowie XIX w. nastąpiło uwłaszczenie chłopów. Około 1000 morgów gruntu przeszło w ręce chłopskie. Grunta te powiększano dokupywaniem pól tak, że dziś w posiadaniu mogilskich chłopów znajduje się około 1200 morgów gruntu.

3. Skład i podział ludności według wyznania, narodowości i płci[1]).

Data	Wyznanie	Narodowość	Płeć	
			mężczyźni	kobiety
1 styczeń 1939 r.	katolicy . . . 1902	Polacy . . . 1892	811	1103
	żydzi 22	Żydzi 22		
		Czesi 7		
		Jugosłowianie . 3		
	Razem . . . 1924	Razem . . . 1924	Razem 1924	

[1]) Oprac. Stanisław Riss.

4. Ruch ludności[1]).

Rok	Ur.	Zg.	Rok	Ur.	Zg.	Rok	Ur.	Zg.	Rok	Ur.	Zg.	Rok	Ur.	Zg.
1748	48	4	1787	31	22	1826	42	21	1865	47	31	1904	57	34
1749	26	6	1788	49	28	1827	52	42	1866	48	55	1905	44	37
1750	31	7	1789	36	51	1828	45	37	1867	46	31	1906	55	26
1751	39	10	1790	44	75	1829	49	34	1868	40	51	1907	56	28
1752	27	8	1791	45	43	1830	41	53	1869	52	49	1908	61	46
1753	39	13	1792	40	20	1831	42	60	1870	50	65	1909	55	34
1754	30	16	1793	37	23	1832	31	57	1871	38	34	1910	58	27
1755	39	12	1794	40	34	1833	57	44	1872	50	61	1911	47	28
1756	36	8	1795	34	49	1834	43	38	1873	35	56	1912	62	26
1757	32	18	1796	39	37	1835	53	36	1874	50	47	1913	65	33
1758	36	18	1797	35	37	1836	47	33	1875	48	42	1914	55	20
1759	31	11	1798	39	78	1837	39	42	1876	57	32	1915	35	36
1760	30	11	1799	46	35	1838	50	29	1877	39	35	1916	29	23
1761	45	11	1800	31	29	1839	50	43	1878	48	41	1917	35	20
1762	27	19	1801	49	17	1840	49	35	1879	64	46	1918	27	37
1763	32	12	1802	36	28	1841	55	36	1880	55	49	1919	40	25
1764	34	11	1803	52	17	1842	57	35	1881	46	65	1920	56	45
1765	31	5	1804	39	22	1843	60	29	1882	59	40	1921	45	37
1766	33	9	1805	58	37	1844	43	51	1883	58	42	1922	51	17
1767	38	19	1806	36	39	1845	54	52	1884	52	43	1923	52	25
1768	40	24	1807	59	32	1846	49	56	1885	60	25	1924	40	29
1769	43	22	1808	50	58	1847	43	70	1886	50	28	1925	72	34
1770	37	18	1809	60	49	1848	33	50	1887	53	38	1926	51	24
1771	39	39	1810	49	26	1849	35	67	1888	67	47	1927	47	18
1772	39	59	1811	47	61	1850	49	36	1889	56	49	1928	50	25
1773	31	40	1812	35	40	1851	49	32	1890	53	29	1929	45	21
1774	40	26	1813	32	61	1852	43	33	1891	62	34	1930	47	29
1775	37	41	1814	39	34	1853	55	50	1892	43	37	1931	67	27
1776	35	35	1815	39	21	1854	38	48	1893	34	64	1932	36	27
1777	33	34	1816	41	21	1855	44	83	1894	38	56	1933	45	22
1778	35	38	1817	32	16	1856	32	52	1895	57	35	1934	45	30
1779	38	35	1818	46	37	1857	56	30	1896	47	41	1935	52	11
1780	39	33	1819	41	49	1858	45	37	1897	43	30	1936	44	17
1781	41	22	1820	42	18	1859	41	42	1898	52	23	1937	42	15
1782	38	26	1821	69	17	1860	48	34	1899	49	49	1938	44	21
1783	45	33	1822	45	27	1861	39	32	1900	54	34			
1784	43	31	1823	59	31	1862	53	30	1901	59	38	Razem	8052	5927
1785	45	45	1824	42	24	1863	48	49	1902	62	22			
1786	33	31	1825	51	31	1864	39	27	1903	52	23	Przyr.	2125	

Przyrost naturalny między rokiem 1748 a 1938 wynosi 2 125.

[1]) Opracował Kazimierz Suder

5. Zajęcia ludności[1]).

Wieś Mogiła ma charakter rolniczy, jakkolwiek jest pewien procent ludności nie zajmującej się rolnictwem zupełnie, lub oddającej się prócz pracy na roli dodatkowym zajęciom. Mogiła według podziału na gospodarstwa średnie, małe i karłowate okazuje się dość zamożną wsią. Jest tu 6 gospodarstw średnich-powyżej 5 ha, gospodarstw małych od 2-5 ha jest 100, zaś karłowatych poniżej 2 ha — 160. Na ogólną liczbę 1200 morgów, 300 jest zasiewanych żytem, tyleż owsem, 200 morgów pszenicą, 300 obsadzonych ziemniakami, 50 burakami, 50 wreszcie morgów zajmuje uprawa jęczmienia. Żyto i owies konsumuje się na miejscu. 70% pszenicy idzie na eksport.

Ludność Mogiły można podzielić, biorąc pod uwagę zajęcie, na dwie grupy: rolników i nierolników. Ponad 10% ludności mogilskiej nie zajmuje się w ogóle rolnictwem. Do nich należą wyrobnicy w liczbie ok. 100, znajdujący zarobek przy budowie dróg, wyrębie lasu, w młynach. Następnie zaliczyć tu można: 2 oberżystów, 3 kupców, 4 pośredników, 3 handlarzy, 20 stolarzy i cieśli, 4 szewców, 3 kowali, 6 krawców, 8 ślusarzy. Prócz tego znajduje się we wsi ok. 50 robotników rolnych, którzy pracują na roli w sezonie letnim. Odrębną grupę wśród ludności stanowią chałupnicy w liczbie ok. 20, pracujący przeważnie dla nakładców z Krakowa. Wśród różnorodnych zajęć, uprawianych przez chałupników na plan pierwszy wysuwa się krawiectwo i szewstwo. Część ludności, mimo posiadania niewielkiego kawałka ziemi (gospodarstwa karłowate), którego plony nie zaspokajają potrzeb właściciela, musi zaopatrywać się w najpotrzebniejsze przedmioty t. zw. domowym przemysłem. Wyrabiają przede wszystkim beczki, skrzynki oraz przedmioty ozdobne. Przemysł ten funkcjonuje tylko w zimie i nie stanowi wyłącznej podstawy utrzymania gospodarzy.

Dążność do walki z pośrednictwem przejawia się w tworzeniu własnej spółdzielni, która aczkolwiek istnieje niedawno, ma widoki rozwoju.

Należałoby wspomnieć na tym miejscu o budżecie społecznym[2]) wsi. Już na pierwszy rzut oka wydaje się on nam

---

[1]) Oprac. Mieczysław Filek i Janusz Rekliński

[2]) Oprac. Tadeusz Majewski

b. korzystny; pomimo to jednak wieś nie jest bogata. Uprawianie warzyw i sadzenie owoców, a zrezygnowanie z pracy zarobkowej (?) koniem opłaciłoby się bardziej.

Budżet wsi. (Cyfry podane w złotych)

Dochód całej wsi	Dochód rodziny	Dochód członka roziny	Rozch. całej wsi	Rozch. rodziny	Rozch. na czł. rodziny	Czysty zysk rodziny	Czysty zysk na czł. rodz.
600 000	2 000	300	390 000	1 300	200	700	100

To jest budżet społeczny wsi. Jeżeli chodzi o ścisły budżet gromady, to był on preliminowany i wykonany w r. 1938/39 na sumę 10 000 zł. Cyfra ta w stosunku do całego budżetu gminy wynoszącego 30 000 zł stanowi $^1/_3$. Z cyfry 10 000 zł dochód zwyczajny wyniósł 2 750 zł, a resztę t.j. 7 250 zł dochód nadzwyczajny. Dochód ten przyniosła sprzedaż gruntów, należących do gromady. Pieniądze te zużyto na obsługę długów gromady, wynoszących 45 000 zł.

Majątek gromady stanowi 100 morgów ziemi (przeważnie pastwiska). Z wypasania bydła na tych pastwiskach gromada czerpie pewne dochody. Dalej źródło dochodów stanowi rzeźnia, w której ubój roczny wynosi około 1 200 sztuk bydła. Obsługuje ona również i okoliczne wsi. Własność gromady stanowi także budynek, w którym mieści się Zarząd Gminy, posterunek P. P. Gromada nie otrzymuje żadnych subwencji ani z powiatu, ani z gminy. Do wydatków należy utrzymanie rzeźni, budynku gminnego i opłacenie sołtysa.

6. Zróżnicowanie społeczne wsi[1]).

Wieś Mogiła jest typowym obrazem, jeżeli chodzi o zróżnicowanie społeczne, wsi podmiejskiej. Przeważają tu chłopi. Jednak pewna część ludności to robotnicy, miejscowa inteligencja oraz garstka żydów. Jest jeszcze jedna grupa społeczna, którą trudno zaliczyć i do chłopów i do do inteligencji. Są to mianowicie tamtejsi „przemysłowcy" i rękodzielnicy. W skład jej wchodzi przeważnie element napływowy, lecz nie chłopski. Część chłopskiego społeczeństwa można z kolei podzielić na kilka mniejszych grup, a mianowicie: pierwsza grupa to chłopi-

[1]) Oprac. Zygmunt Kłak i Stefan Maj.

kmiecie czyli najbogatsi, druga to małorolni i trzecia najemnicy, komornicy i wyrobnicy. Za kmiecia uważa się gospodarza posiadającego nie mniej niż 10 morgów ziemi, parę koni i trzy krowy. Kmiecie nadają ton życiu rolniczemu i społecznemu wsi. Z ich zdaniem liczą się ubożsi obywatele, oni piastują najwyższe godności w samorządzie wsi, dla nich jest pierwsze miejsce w kościele, oni postępują najbliżej księdza na procesji i t. d. Jak z tego widać, kmiecie stanowią w Mogile jakby specjalnie uprzywilejowaną warstwę społeczną. Mimo jednak swego dużego majątku rolnego muszą kmiecie dorabiać pracą uboczną czy to sadząc truskawki i spieniężając je potem w mieście, czy pracując końmi w pobliskim Krakowie albo na miejscu u sąsiadów nie posiadających koni. W ślady kmieci idą ubożsi chłopi, którzy specjalnie wcześnie załatwiają się z pracą na własnej roli, by móc zarobić u innych. Warstwa robotnicza składa się przeważnie z potomków rodzin chłopskich, którzy odziedziczywszy po ojcach zbyt małe ilości gruntu, wydzierżawili go lub sprzedali z powodu nieopłacalności uprawy. Stan taki zmusił ich do szukania pracy w mieście, którą znajdują przeważnie w Krakowie i w Czyżynach (budowa fabryki wyrobów tytoniowych). Mimo swego chłopskiego pochodzenia robotnicy do chłopów się nie zaliczają, różniąc się od nich często poglądami nabytymi przeważnie w mieście. Wiejską inteligencję stanowią w Mogile (jak prawie w każdej wsi): duchowieństwo, nauczycielstwo, urzędnicy kolejowi i pocztowi oraz kształcąca się w szkolnictwie wyższym i średnim młodzież. Ostatnia najmniej i coraz mniej liczna grupa społeczna — żydzi zajmuje się handlem, z którego jest intensywnie wypierana.

Gospodarze mogilscy[1]), jak w każdej innej wsi, używają siewników i kieratów, nawozów sztucznych, lecz nie w dostatecznym stopniu. Co do tych ostatnich chłopi nie mają zaufania.

Przechodząc dalej musimy się zająć mogilskim budownictwem. Charakter zabudowań jest tu dość zróżnicowany. Patrząc na tę wieś można wyróżnić dwa typy domów: stare i nowe. Skupienie starych domów mieści się w pobliżu kopca Wandy, nowe natomiast są rozrzucone wzdłuż głównej drogi. Budowa starej chałupy jest b. ciekawa. Wykonana ona jest całkowicie

[1]) Oprac. Alfred Kurowski, Janusz Dunikowski, Jerzy Kucia i Eugeniusz Malinowski.

z drzewa, kryta strzechą. Długość przeciętna wynosi 21 m, szerokość 7 m, a wysokość 8 m. Dom taki podzielony jest na kilka części. Lewe skrzydło zajmują pomieszczenia mieszkalne z wejściami od sieni. Za nią ku stronie prawej mieści się stodoła, potem stajnia, wreszcie do lewej strony domu przybudowana jest wozownia. Wejścia do wszystkich części takiej chałupy prowadzą z sieni oraz z wozowni. Pewnego rodzaju odmianą takiego domu są t. zw. czworaki dworskie. Wymiary czworaków: 35 m długości, 8 szerokości i wysokości 9 m. W Mo-

Kościółek św. Bartłomieja w Mogile.

gile jest ich 3, a znajdują się koło klasztoru. Domy nowe są zbudowane z cegły, kryte dachówką i są większe od starych. Liczba wszystkich domów wynosi 280, z czego 180 jest starych, 3 czworaki, pozostałe to domy nowe lub będące dopiero w budowie.

Na ciekawy pomysł wpadli chłopi przy zakładaniu piwnic.

Koło drogi wrzynającej się w less zamykane od zewnątrz, głębokie (3x5 m) pochylone (30^0) leje rozszerzające się ku końcowi. U wejścia bowiem mają 1 m szerokości. Stanowią one doskonałe pomieszczenia na ziemniaki na zimę.

Studni w Mogile jest 180, z czego najwięcej przypada na studnie kryte z korbą. Prócz tego mamy żurawie o kwadratowych otworach jako najstarszy typ studni koło Kopca, następnie zaopatrzone tylko w drąg z hakiem, na którym zawiesza się wiadro. Znajduje się jeszcze parę pomp oraz 5 źródeł. Według pomiarów studnie te mają szerokość ok. 1.20 m, średnią zaś głębokość 12 m (maksymalna 18 m, minimalna 6 m).

Trzeba jednak zaznaczyć, że studnie te (nie wszystkie) znajdują się w nienajlepszych warunkach higienicznych. Przy trzech studniach stwierdzono b. blisko doły z gnojówką, w innych woda była mętna, pokryta liśćmi.

7. Oświata, obyczaje, zwyczaje i legendy.

Już w średniowieczu O.O. Cystersi prowadzili szkółkę, która potem staje się szkołą parafialną. Cystersi utrzymywali gimnazjum, jednakże dla własnych celów. Dziś istnieje jedna szkoła powszechna siedmioklasowa im. królowej Wandy[1]). Otrzymała ona niedawno piękny budynek piętrowy, kosztem 400 000 zł. Pracuje w niej 5 sił nauczycielskich, a liczba uczniów w jednej klasie waha się od 17-85. Znikoma część tej młodzieży idzie na dalsze studia do Krakowa, a reszta pozostaje, wyzyskując w życiu wiadomości nabyte w ciągu 7 lat.

Chcąc omówić teraz sprawy językowe w Mogile zacznijmy od stwierdzenia tego, co występuje w całej okolicy podkrakowskiej, a więc mazurzenia (hawok - tutaj, hań - tam, kaj - gdzie, wośnie - zdaje się, ściorany - powalany i t. d.). Prócz tego można było zaobserwować następujące wyrażenia: kancelaryja, radyjo, natereus - notariusz, fotografija. Bardzo starzy ludzie nazywają adwokata - hadukotem, a geometrę powiatowego - omentrą. Młodsza natomiast generacja pod wpływem szkoły czy pobliskiego miasta przyjmuje coraz to poprawniejszy język literacki, jednak zawsze można zauważyć specyficzne mazurskie

---

[1]) Nazwa o tyle nieodpowiednia, że Wanda nie była królową, lecz prawdopodobnie księżną.

naleciałości. I co dziwne: Podczas gdy kobiety mówią takim językiem, z jakim się spotkały w szkole, chłopcy stosunkowo szybko przechodzą do mowy ojców[1]).

7 a. Zwyczaje[2]).

Niewątpliwie i w pięknych obchodach ludwych znać w Mogile wpływ miasta. Nie mniej jednak lud stara się zachować tradycję, przynajmniej w liturgicznych obchodach, które stają się świętem ogółu. Najlepiej będzie, jeżeli przejdziemy chronologicznie miesiącami kalendarzyk obchodów:

Wnętrze klasztoru O. O. Cystersów w Mogile.

Styczeń: „Chodzenie z gwiazdą". Młodzi chłopcy chodzą wieczorem od wsi do wsi z gwiadą oświetloną wewnątz świeczkami, śpiewają przy tym kolędy, w zamian za co otrzymują miedziaki, bułki, jajka...

[1]) Oprac. Jerzy Werner i Jerzy Posłuszny.

[2]) Oprac. Jerzy Nieszkowiecki i Leon Kuciel.

Dalej to święto „Trzech Króli” a więc święcenie miry kadzidła i kredy jest uważane przez każdego za obowiązek. Po przyjściu do domu poświęconą kredą wypisują na drzwiach znaki K† M† B† 1939.

Luty: W tym miesiącu przypada święcenie gromnicy, która później ma chronić od piorunów. Dymem gromnicy robi się krzyż nad drzwiami i oknami, ażeby się szczęściło i żeby „zły duch” nie nachodził.

Marzec: Wtedy każdy myśli o godziwej zabawie, bo to przecież zapusty. Urządza się więc przeważnie dwie zabawy, zwykle pod koniec miesiąca.

Kwiecień: Następuje tu święcenie darów Bożych, które ksiądz w Wielką Sobotę kropi przed kościołem święconą wodą. W poniedziałek wielkanocny chłopcy używają sobie z okazji „śmigusa”.

Maj: Miesiąc ten to okres wspólnych „majówek” w kościele lub pod przydrożną kapliczką. W poniedziałek Zielonych Świątek palą „Sobótki”, co połączone jest z zabawą, do której przygrywa orkiestra straży ogniowej.

Czezwiec: 23 czerwca w wigilię dnia św. Jana a w dzień Wandy puszczają dziewczęta wianki z kwiatów, z płonącymi świecami pośrodku, na fale Wisły.

Sierpień: Jest miesiącem żniw i dożynek. Zwykle odbywa się jakieś przedstawienie lub widowisko regionalne.

Wrzesień: Miesiąc ten jest okresem pielgrzymek do cudownego Pana Jezusa na Krzyżu. W związku z świętem Podniesienia św. Krzyża ma miejsce tu tygodniowy odpust, na który przybywają liczni kupcy ze swymi kramami.

Listopad: Pierwsze dwa dni tego miesiąca ludzie poświęcają pamięci zmarłych. Chodzą więc na cmentarz, gdzie modlą się za dusze zmarłych, przystrajając im groby kwieciem i światłem.

7 b. Sztuka ludowa[1]).

W Mogile jako we wsi leżącej tak blisko Krakowa, nie łatwo jest spostrzec na pierwszy rzut oka jakieś dzieła sztuki ludowej. Co jednak rzuca się w oczy, to wrodzone zamiłowanie do piękna i czystości, przejawiające się upodobaniem w pię-

[1]) Oprac. Mieczysław Moskal.

knym, schludnym mieszkaniu, odzieniu i t. d. Chaty są pobielone na biało lub błękitno, w ogródku pod oknami sadzi się kwiaty. Wewnątrz izba jest pobielona. Tuż u powały naokoło całej izby wiszą ukośnie do ściany obrazy, przedstawiające świętych lub sceny z życia P. Jezusa. W każdym domu znajduje się skrzynia, pomalowana przez gospodynię w ładne wzory, jak i prawie wszystkie inne sprzęty. W skrzyni tej chowa gospodyni bieliznę i ubranie odświętne. Mężczyźni pokazują swą umiejętność w rzeźbiarstwie i budownictwie. Piękne i oryginalne ich kapliczki można spotkać na każdym kroku. Niestety coraz częściej można zauważyć, jak tandetne wyroby miejskie zagłuszają sztukę ludową. Fabryczne wyroby wyrugowały prawie całkowicie malowidła artystów ludowych, skrzynie i szafy miejscowego wyrobu, a strój miejski wchodzi coraz bardziej w użycie, wypierając piękny strój ludowy, z którego Mogilanie powinni być dumni. To wszystko ujmuje Mogile w oczach turysty uroku, który odzyskała by na pewno z powrotem, gdyby tylko mieszkańcy zechcieli.

III. Źródła i literatura.

1) Monografia Opactwa Cystersów w Mogile. Kraków 1867 r.
2) Monumenta Poloniae historica t. VI. Księga zmarłych.
3) Kodeks Dyplomatyczny Małopolski.
4) Archiwum parafialne w Mogile.
5) Archiwum Opactwa Cystersów w Mogile.
6) W. Łuszczkiewicz: Wieś Mogiła. Bibl. Krak. 1899 r.
7) Konopka: Wieś Mogiła 1885 r.
8) Bujak F.: Galicja t. I. 1908 r. Lwów.
9) Bujak F.: Studia nad osadnictwem wsi polskiej.
10) Piekosiński: O pochodzeniu wsi polskiej. Lwów 1905 r.
11) Choszowski: Obraz życia i zasług opatów mogilskich. Kraków, 1867 r.
12) Kronenberger: Wiadomości o cudownym wizerunku P. Jezusa w Mogile. 1907 r.
13) Sprawozdania Komisji historii sztuki P. A. U. t. I-VI.
14) Górczyński: Pogląd na położenie Mogiły. Kwart. hist. VI i VIII.
15) Zaborski: O kształtach wsi polskiej. 1926 r.
16) Teka Grona Konserwatorów Galicyjskich.

Ci, którzy odeszli...

Pod tragicznymi auspicjami rozpoczął się rok szkolny 1937/8. Jeszcze nie ochłonął Zakład z bolesnego wrażenia, jakie wywołała nagła śmierć dyrektora ś. p. Juliusza Kydryńskiego, a już nowe nieszczęścia spadły na naszą szkołę. Jakieś złowrogie fatum rozpostarło nad nią swe czarne skrzydła. Śmierć wyrywała z szeregów młodzieży jedną ofiarę za drugą. W ciągu kilku tygodni zmarło pięciu uczniów!

Głębokie współczucie obudziła śmierć absolwenta naszego gimnazjum

Tadeusza Strumińskiego.

W dwa lata po złożeniu egzaminu dojrzałości zginął śmiercią lotnika. Z jaką radością szedł w życie, które miało spełnić jego marzenia! Wzbił się na swym ukochanym aparacie w przestworza i runął na ziemię. Zginął dzielny żołnierz skrzydlatej Polski.

Jako ofiara choroby, która skrycie nurtowała organizm, umarł

Stanisław Serafin

bezpośrednio po otrzymaniu patentu dojrzałości. Na nic nie zdały się długie i mozolne lata pracy wśród walk i niedostatku. Rozwiały się nagle wszystkie nadzieje i miraże przyszłości.

W Tatry poszedł w czasie wakacji uczeń klasy trzeciej,

Władysław Majewski.

Poszedł, by wchłonąć piękno przyrody i pokrzepić wątłe siły ożywczym tchnieniem gór. Z tej wycieczki niestety już nie wrócił.

W nurtach Wisły, porwany wirem utonął uczeń klasy czwartej

Marian Pyrczak.

Zginął w przededniu nowego roku szkolnego. Złożył już egzamin wstępny do mającego się otworzyć Liceum. I znowu los postanowił inaczej.

Strawiony gruźlicą umarł po długich męczarniach

Leon Schneider

w trzynastej wiośnie życia, uczeń klasy drugiej, obdarzony wybitnymi zdolnościami i przedwczesną dojrzałością umysłu.

Wstrząsająca hekatomba ofiar! W ilu sercach ból niewymowny, ile łez popłynęło! A gdy zdawało się, że to już chyba kres nieszczęść, okazało się, że kielich goryczy nie był jeszcze pełny.

* * *

Minęły wakacje 1937 r. Stare ośmioklasowe gimnazjum klasyczne uległo likwidacji. Otwarto pierwszą klasę licealną. Wychowawcą jej miał być

Prof. Stanisław Piwko.

Miesiące wakacyjne poświęcił na przemyślenie planu naukowego w najdrobniejszych szczegółach i cieszył się tym, że będzie mógł realizować program nowej szkoły. Rozpoczęła się

nauka, a on niestety do szkoły nie wrócił. Straszna, nieuleczalna choroba powaliła go na łoże, z którego już nie miał powstać. Przewieziono go do szpitala i przeprowadzono operację, ale tylko po to, by się przekonać, że wszelki ratunek jest daremny: Wnętrzności przeżarte były rakiem. Jeszcze kilka dni niezmiernych cierpień, aż nareszcie nastąpiła wyzwalająca śmierć.

Zamknęło się życie, którego jedyną treścią była cicha praca, wyłącznie szkole oddana. „Żył w ukryciu", wierny zasadzie greckiego mędrca λάθε βιώσας.

Ś. p. prof. Stanisław Piwko pochodził ze Lwowa. Tu się urodził 26 lipca 1879 r. Stąd wyniósł właściwą temu „zawsze wiernemu" miastu bezgraniczną miłość Polski. W domu rodzinnym panowała atmosfera staroszlacheckich zaścianków. Przepojony tą atmosferą, fanatycznie przywiązany do tradycji, sam reprezentował typ niewspółczesny. Niezrównany gawędziarz, pełen pogody, rozkochany w przeszłości, gromadził wokół siebie to wszystko, co z tą przeszłością miało styczność: to stary obraz, to ryngraf, to świecznik, to starą a rzadką książkę. Wspaniała biblioteka, głównie z cennych dzieł historycznych złożona, świadczyła o wytrawnym kolekcjonerstwie.

Nauki gimnazjalne odbył w piątym gimnazjum we Lwowie w latach 1890—1898. Pracy uniwersyteckiej poświęcił pełnych lat siedem: najpierw na wydziale prawa, a potem na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Wyszedł ze „szkoły" prof. Dembińskiego, Finkla i Balcera i wyniósł wszechstronną znajomość wiedzy historycznej i jej metod. Geografię studiował pod kierunkiem prof. Rehmana, którego dzieło „O Karpatach" dotąd zachowało wysoką wartość naukową.

* * *

Jako nauczyciel historii i geografii rozpoczął ś. p. Stanisław Piwko swój zawód w r. 1904. Mianowany zastępcą nauczyciela czyli suplentem w III gimnazjum we Lwowie, uczył tam przez trzy lata, a następnie rozpoczął ową „odyseję" dawnego nauczyciela, którego w czasach zaborczych przenoszono z miejsca na miejsce, zanim mu nadano etat czyli nominację na „rzeczywistego nauczyciela". A więc po Lwowie praca

w gimnazjum w Sanoku przez dwa lata, następnie w gimnazjum w Trembowli przez rok, na koniec stała posada w gimnazjum w Brodach. Tutaj w ciągu czteroletniego pobytu organizował drużyny strzeleckie, za co później otrzymał Medal Niepodległości. Tutaj zastała go wielka wojna. Uszedłszy szczęśliwie z wojennego terenu, schronił się do Krakowa i przydzielony został do służby w III gimnazjum im. Kr. Sobieskiego, a po czterech latach do I gimnazjum św. Anny, gdzie przez dwa lata pełnił obowiązki nauczycielskie.

Gdy w roku 1920 organizowano szkolnictwo na Kresach wschodnich, skorzystano z jego doświadczeń pedagogicznych i powierzono mu stanowisko Inspektora szkolnego okręgowego w Mińsku Litewskim. Najazd bolszewicki przerwał jego pracę. Wrócił do Krakowa i otrzymał nominację na profesora historii i geografii w II gimnazjum św. Jacka w październiku 1920 r. Na tym stanowisku wytrwał aż do śmierci przez lat siedemnaście. Uczył nadto historii w prywatnym gimnazjum żeńskim im. Emilii Plater.

Tak oto przedstawia się jego „Karta służby". Karta zaszczytnej służby w imię najwznioślejszych ideałów. W szarzyźnie cichej pracy szkolnej jest patos dostojeństwa! Szkoła wykuwa charaktery, szkoła zaszczepia wiedzę i rozszerza widnokrąg myśli, szkoła daje kulturę serca, uczy obowiązków obywatelskich i uczy kultu dla Ojczyzny i jej wielkości. A jakie zaszczytne posłannictwo spełnia nauczyciel historii! Lecz by je spełnić, na to trzeba i wiedzy i artyzmu czyli wrodzonego talentu, którego zdobyć nie można, jeśli nie wniesie się go do szkoły jako najwyższej wartości pedagogicznej. Taki artyzm znamionował pracę ś. p. prof. Piwki. Umiał on obudzić zapał dla swego przedmiotu wśród uczniów, umiał stworzyć atmosferę symbiozy, łączącej uczniów i nauczyciela węzłami wzajemnej przyjaźni.

Niezmiernie sumienny, znakomicie panujący nad przedmiotem, którego nauczał, był w wymaganiach swych dość surowy. On, stary nauczyciel, każdą lekcję obmyślał szczegółowo i z drobiazgowym planem szedł do klasy. Korzystali z jego doświadczeń liczni kandydaci stanu nauczycielskiego, odbywający praktykę pod jego kierunkiem. Dzisiaj są już samodzielni;

jeśli dobrze uczą, to niewątpliwie zawdzięczają to jego radom i wskazówkom.

Obok pracy szkolnej znalazł ś. p. prof. Piwko zawsze czas, by z ramienia instytucji oświatowych wygłaszać popularne wykłady historyczne:

Pracował więc na kursach wakacyjnych w Opocznie, Sierpcu, Żywcu, Trokach, Piotrkowie, Augustowie i Święcianach w latach 1919—1926, nadto wygłaszał wykłady jako prelegent „Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich" w Małopolsce Wschodniej, następnie na Górnym Śląsku, a nawet w Opolu, gdzie wykład „Zagłada zachodniej Słowiańszczyzny" budził czujność Polaków, mieszkających na Śląsku niemieckim.

Człowiek wielkich zalet serca, nie znał zawiści, cieszył się szczęściem drugich. Jakże wymowny jest fakt, że na łożu śmierci troszczył się o los jednego ze swoich praktykantów i dokładał wszelkich starań, by zapewnić mu miejsce jako swemu zastępcy w naszym gimnazjum.

Gdy dnia 20 września rozeszła się bolesna wieść, że umarł, wówczas poszedł za nim szczery i głęboki żal tych wszystkich, którzy go znali i cenili, bo wszyscy odczuli, że umarł człowiek dobry.

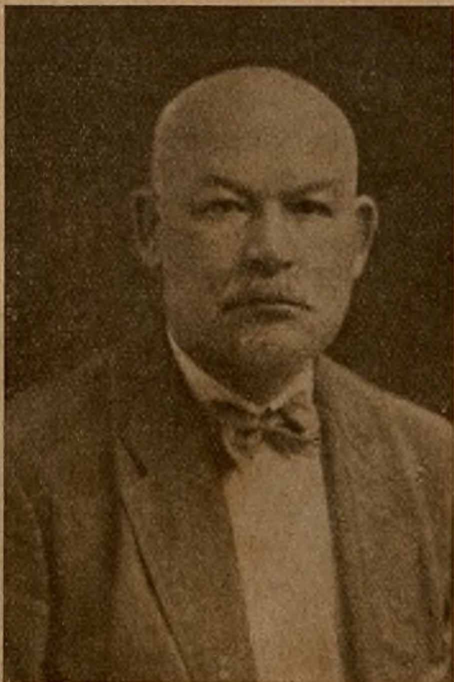
Ś. p. Franciszek Ksawery Okrzański.

W szeregu bolesnych strat, które poniósł nasz Zakład w 1937 r., oto jeszcze jedna niespodziewana ofiara. W ostatnich dniach wakacji umarł b. dyrektor gimnazjum św. Jacka ś. p. Franciszek Ksawery Okrzański.

Stanowisko dyrektora tutejszego gimnazjum objął dnia 1 stycznia 1925 r. i pozostawał na nim do dnia 31 października 1933 r. W tym krótkim stosunkowo czasie dał się poznać wszystkim, którzy się z Nim zetknęli bliżej, jako głęboki, wytrawny wychowawca, prawdziwy przyjaciel i ojciec młodzieży i pełen uprzejmości i życzliwości dla swoich współpracowników dyrektor szkoły. Jego wybitne wartości pedagogiczne wystąpiły z tym większą wyrazistością, że przyszło Mu kierować zakładem w czasach dla szkolnictwa przełomowych, kiedy likwidowano szkołę dawnego typu a zaczęto wprowadzać do niej reformę. Mimo iż sam był wychowany w zasadach starej szkoły

i przejęty na wskróś jej duchem, potrafił wczuć się z zadziwiającą szybkością w ducha i zasady szkoły nowej i wprowadzić je bez większego wstrząsu w naszym Zakładzie.

Wybitny znawca i wielbiciel literatury i kultury klasycznej potrafił w sposób nader umiejętny zastosować jej ideały wychowawcze do potrzeb wychowania współczesnego, czemu dał wyraz w swym głęboko przemyślanym studium p. t.: Materiały wychowania obywatelsko-państwowego. Kraków 1932.

Swej pracy nad wybudowaniem cennych wartości kultury starożytnej nie zaprzestał i wtedy, gdy w dniu 31 października 1933 r. przeszedł w stan tak dobrze zasłużonego spoczynku, ale oddawał się jej z całym zamiłowaniem w zaciszu prywatnego życia.

O Jego stosunku do grona nauczycielskiego i młodzieży świadczy powszechny i głęboki żal, jaki towarzyszył Jego odejściu ze szkoły. Swoim uczuciom dla Niego nie mogła niestety młodzież ta i grono nauczycielskie dać nawet wyrazu przez

gremialne wzięcie udziału w Jego pogrzebie, gdyż ten wypadł jeszcze w czasie wakacji letnich, bo w dniu 1 września 1937 r.

Ze ś. p. Dyrektorem Okrzańskim odszedł w zaświaty jeden z tych cichych, głębokich i wytrwałych pracowników, którzy się dobrze zasłużyli zbożnej sprawie. Odszedł po nagrodę do Tego, któremu służył wiernie i z głębokiego przekonania przez całe życie.

Cześć Jego nieodżałowanej pamięci!

SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO

przy końcu roku szkolnego 1937/38.

A. Profesorowie:

1. **Dr Szeligiewicz Stanisław,** dyrektor od dnia 1 stycznia 1938 r.

2. **Birczyński Teodor,** profesor, pełnił obowiązki dyrektora Zakładu od dnia 18 maja 1937 r. do dnia 31 grudnia 1937 r., zawiadowca gabinetu archeologicznego (w II półroczu), zawiadowca zbiorów podręczników szkolnych Pomocy koleżeńskiej, wychowawca kl. I (w II półroczu), uczył języka łacińskiego w kl. 2 b, 3 a, I, języka greckiego w kl. I i II, w I półroczu tygodniowo godzin 20, w II półroczu ponadto języka łacińskiego w kl. 1 b, tygodniowo godzin 25, od dnia 1 lutego 1938 r. do końca roku szkolnego języka łacińskiego w kl. 8 zamiast w kl. 2 b.

3. **Jabłoński Roman,** profesor, opiekun Samorządu Szkolnego, wychowawca kl. 2 a, uczył języka polskiego w kl. 1 a + b, 2 a, I, 8, w I półroczu tygodniowo godzin 23, w II półroczu tygodniowo godzin 17.

4. **Jura Albin,** profesor, zawiadowca gabinetu fizykalnego, wychowawca kl. 8, uczył fizyki w kl. 4 a + b, I, 8, matematyki w kl. 8, tygodniowo godzin 21.

5. **Ks. Dr Madeja Franciszek,** profesor, opiekun L. M. K. i Sodalicji Mariańskiej, uczył religii w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, 8, tygodniowo godzin 20 i wygłaszał egzorty (uzupełniał 2 godziny w państwowym gimnazjum IV).

6. **Ostrowski Jan,** profesor, członek Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli szkół, istniejących na obszarze Okręgu Szk. Krak., zawiadowca gabinetu archeologicznego (w I półroczu), wychowawca kl. 3 b, uczył w I półroczu języka łacińskiego w kl. 2 a, 3 b, 4 a + b, 8, tygodniowo godzin 20, w II półroczu ponadto języka łacińskiego w kl. 1 a, tygodniowo

godzin 25, od dnia 22 stycznia 1938 r. do końca roku szkolnego na urlopie.

7. **Piękoś Karol,** profesor, wychowawca kl. 4b, uczył języka polskiego w kl. 2b, 3a + b, 4a + b, tygodniowo godzin 20.

8. **Piwko Stanisław,** profesor, od początku roku szkolnego na urlopie.

9. **Pochmarski Bolesław**, profesor, poseł na Sejm, przez cały rok szkolny na urlopie.

10. **Dr Reiss Józef,** profesor, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich, uczył historii w kl. 1a + b, 2b, 3a + b, propedeutyki filozofii w kl. 8, tygodniowo godzin 18.

11. **Dr Rose Henryk,** profesor, kierownik grupy metodycznej języka niemieckiego, członek Komisji Egzaminacyjnej na W. K. N., opiekun świetlicy, P. C. K. i S. K. O., wychowawca kl. 1b, uczył języka niemieckiego w kl. 1b, 3a, 4a, 8, w I półroczu tygodniowo godzin 17, w II półroczu tygodniowo godzin 15.

12. **Dr Schmelkes Samuel,** profesor, uczył religii mojżeszowej w kl. 1a + b, 2a + b, 3a + b, 4a + b, I, 8, tygodniowo godzin 6 (uzupełniał etat w państwowym gimnazjum I godzin 6, w gimnazjum III godzin 6, w gimnazjum VII łącznie z gimnazjum X godzin 6, razem tygodniowo godzin 24).

B. Nauczyciele stali:

13. **Alscher Jan,** nauczyciel, zawiadowca biblioteki, opiekun Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, uczył języka niemieckiego w kl. 1a, 2a, 3b, 4b, I, w I półroczu tygodniowo godzin 21, w II półroczu tygodniowo godzin 19.

14. **Hesslówna Wiktoria,** nauczycielka, wychowawczyni kl. 1a, uczyła fizyki w kl. 3a + b, matematyki w kl. 1a + b, tygodniowo godzin 20.

15. **Hrabal Julian,** nauczyciel, zawiadowca gabinetu zajęć praktycznych, opiekun Koła L. O. P. P., wychowawca kl. 3a, uczył zajęć praktycznych w kl. 1a + b, 2a + b, 3a + b, 4a + b, tygodniowo godzin 32, ponadto zajęć ochotniczych od dnia 15 stycznia 1938 r. do końca roku szkolnego w 2 godzinach tygodniowo.

16. **Krymski Edward,** nauczyciel, zawiadowca przyborów do gier i zabaw ruchowych, opiekun drużyny harcerskiej, Koła W. F. i P. W., referatu widowiskowego, wychowawca kl. I (w I półroczu), prowadził ćwiczenia cielesne w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, 8, gry i zabawy ruchowe oraz przysposobienie sportowe w klasie 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, 8, przysposobienie wojskowe w kl. 4 a + b, I, tygodniowo godzin 35.

17. **Mikstein Władysław,** nauczyciel, przydzielony do państwowego gimnazjum VI im. Tad. Kościuszki w Krakowie na rok szkolny 1937/38.

18. **Stanoch Julian,** nauczyciel państwowego gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie, uczył geografii w kl. 1 a + b, tygodniowo godzin 6.

19. **Trąbka Kazimierz,** nauczyciel, opiekun orkiestry, wychowawca kl. 4 a, uczył matematyki w kl. 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, tygodniowo godzin 26.

20. **Dr Wajda Stanisław,** nauczyciel, na urlopie przez cały rok szkolny.

21. **Dr Zerndt Jan,** nauczyciel, współpracownik Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, wychowawca kl. 2 b (w I półroczu), uczył biologii od dnia 1 września 1937 r. do dnia 15 lutego 1938 r. w kl. 1 a + b, 2 a + b, 4 a + b, I, tygodniowo godzin 22, od dnia 15 lutego 1938 r. do dnia 30 czerwca 1938 r. w kl. 1 a, 4 a + b, I, tygodniowo godzin 11.

C. Nauczyciele kontraktowi:

22. **Mgr Bąkowski Zdzisław,** nauczyciel kontraktowy, uczył od dnia 15 lutego 1938 r. do dnia 30 czerwca 1938 r. biologii w kl. 1 b, 2 a + b, tygodniowo godzin 11.

23. **Mgr Dawidowska Renata,** nauczycielka kontraktowa, wychowawczyni kl. 2 b (w II półroczu), uczyła języka niemieckiego w kl. 2 b, tygodniowo godzin 4.

24. **Dr Garbacik Józef,** nauczyciel kontraktowy, zawiadowca gabinetu historycznego i geograficznego, uczył historii w kl. 4 a + b, 8, w I półroczu tygodniowo godzin 5, w II półroczu tygodniowo godzin 7, (ponadto 12 godzin w państwowym gimnazjum I im. B. Nowodworskiego w Krakowie).

25. **Mgr Janik Czesław**, nauczyciel kontraktowy, uczył historii w kl. 2a, I, zagadnień życia współczesnego w kl. I, tygodniowo godzin 9 (ponadto 12 godzin w Centralnej Bibliotece Nauczycielskiej).

26. **Mgr Komorowska Wanda**, nauczycielka kontraktowa, opiekunka Koła Krajoznawczego, uczyła geografii w kl. 2a + b, 3a + b, 4a + b, w I półroczu tygodniowo godzin 12, w II półroczu tygodniowo godzin 10.

27. **Mgr Skiminowa Maria**, nauczycielka kontraktowa, wychowawczyni kl. 3b (w II półroczu), uczyła od dnia 1 lutego 1938 r. do końca roku szkolnego języka łacińskiego w kl. 1a, 2a + b, 3b, 4a + b, tygodniowo godzin 25.

D. Praktykanci:

Drożdżówna Irena odbyła bezpłatną praktykę przedegzaminową na podstawie zezwolenia Kuratorium O. S. Kr. z 8/9 1936 r. Nr II. 23780/36 przez cały rok szkolny w nauce języka polskiego pod kierownictwem prof. Karola Piękosia.

Piwko Zygmunt odbywał bezpłatną praktykę przedegzaminową na podstawie zezwolenia Kuratorium O. S. Kr. z 11/2 1938 r. Nr II. 3105/38 od drugiego półrocza r. szk. 1937/38 w nauce rysunków pod kierownictwem prof. Stanisława Szwarca.

E. Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych:

Bielicka Janina, nauczycielka kontraktowa, uczyła języka francuskiego w I półroczu w kl. 3a + b, 4a + b, tygodniowo godzin 4, w II półroczu w kl. 2a + b, 3a + b, 4a + b, tygodniowo godzin 6.

Gemrot Rudolf, nauczyciel kontraktowy, uczył muzyki, tygodniowo godzin 4.

Lisowska Jadwiga, nauczycielka państwowego gimnazjum I im. B. Nowodworskiego w Krakowie, uczyła śpiewu w zespole niższym i wyższym, kierowała chórem gimnazjalnym, tygodniowo godzin 6.

Szwarc Stanisław, profesor państwowego gimnazjum III im. Kr. J. Sobieskiego w Krakowie, uczył rysunków w kl. 1a + b, 2a + b, 3a + b, 4a + b, I, tygodniowo godzin 8.

F. Lekarz szkolny:

Dr Ludmirski Zygmunt, kontraktowy lekarz szkolny, urzędował tygodniowo godzin 8.

G. Pomoc kancelaryjna:

Sławikowska Bronisława, kontraktowa pomoc kancelaryjna, zatwierdzenie umowy służbowej bezterminowej od 15/9 1936 r. rozp. K. O. S. Kr. z 23/9 1936 r. Nr II. 25314/36.

RUCH SŁUŻBOWY W GRONIE NAUCZYCIELSKIM
w ciągu roku szkolnego.

A. Do Grona przybyli:

1. **Dr Szeligiewicz Stanisław,** dyrektor państwowego gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Brzesku, przeniesiony z dniem 1 stycznia 1938 r. w drodze konkursu na stanowisko dyrektora tutejszego Zakładu (Min. W. R. i O. P. 23/12 1937 r. Nr B. P. 27608/37, K. O. S. Kr. 3/1 1938 r. Nr B. P. 53386/37).

2. **Mgr Bąkowski Zdzisław,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 15 lutego 1938 r. do dnia 30 czerwca 1938 r. rozp. K. O. S. Kr. z 12/3 1938 r. Nr. B. P. 6664/38.

3. **Bielicka Janina,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. (łącznie w państwowym gimnazjum X im. Kr. Wandy w Krakowie).

4. **Birczyński Teodor,** profesor, polecenie pełnienia obowiązków dyrektora tutejszego Zakładu od dnia 18 maja 1937 r. (K. O. S. Kr. 25/5 1937 r. Nr B. P. 20574/37), zwolnienie z dniem 31 grudnia 1937 r. ze stanowiska p. o. dyrektora tut. Zakładu (K. O. S. Kr. 5/1 1938 r. Nr. B. P. 53594/37).

5. **Mgr Dawidowska Renata,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. rozp. K. O. S. Kr. z 20/10 1937 r. Nr. B. P. 38725/37.

6. **Dr Garbacik Józef,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. (łącznie w państwowym gimnazjum I im. B. Nowodworskiego w Krakowie).

7. **Gemrot Rudolf,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. rozp. Kuratorium O. S. Kr. z 20/10 1937 r. Nr. B. P. 37233/37.

8. **Hesslówna Wiktoria,** nauczycielka Państwowego Seminarium Ochroniarskiego w Krakowie, przydzielona do Państwowego Gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie, przeniesiona z dniem 1 września 1937 r. na własną prośbę na równorzędne stanowisko nauczyciela do tutejszego Zakładu (K. O. S. Kr. 14/7 1937 r. Nr. B. P. 24906/37).

9. **Mgr Janik Czesław,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy na czas od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. (łącznie w państwowym gimnazjum I im. B. Nowodworskiego w Krakowie).

10. **Mgr Komorowska Wanda,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 października 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. rozp. Kuratorium O. S. Kr. z 23/10 1937 r. Nr. B. P. 38907/37 i z 22/1 1938 r. Nr. B. P. 53665/37.

11. **Mgr Skiminowa Maria,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 lutego 1938 r. do dnia 31 marca 1938 r. rozp. Kuratorium O. S. Kr. z 16/3 1938 r. Nr B. P. 6791/38 i przedłużenie na czas od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 22 czerwca 1938 r. rozp. Kuratorium O. S. Kr. z 2/5 1938 r. Nr. B. P. 10756/38.

12. **Dr Wajda Stanisław,** nauczyciel b. Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Krakowie, p. o. kierownika Działu Wychowania Fizycznego w Kuratorium O. S. Kr. w Krakowie, przeniesiony z dniem 1 września 1937 r. na własną prośbę z powodu likwidacji Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Krakowie na równorzędne stanowisko nauczyciela do tutejszego Zakładu, równocześnie zarządzenie przydzielające na stanowisko p. o. kierownika Działu Wychowania Fizycznego w Kuratorium O. S. Kr. na rok szkolny

1937/38 pozostaje nadal ważne (K. O. S. Kr. 26/3 1938 r. Nr. B. P. 1420/38).

B. Z Grona ubyli:

1. **Kostrakiewicz Kazimierz,** nauczyciel państwowego gimnazjum IV im. H. Sienkiewicza w Krakowie.

2. **Mikstein Władysław,** nauczyciel, przeniesiony z dniem 1 stycznia 1938 r. na własną prośbę na równorzędne stanowisko nauczyciela do państwowego gimnazjum VI im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie (K. O. S. Kr. 13/1 1938 r. Nr. B. P. 52523/37).

3. **Piwko Stanisław,** profesor, zmarł dnia 20 września 1937 r.

4. **Dr Tatarówna Wacława,** nauczycielka państwowego gimnazjum XI im. J. Joteyko w Krakowie.

C. Uzyskali urlop lub zniżenie godzin:

1. **Dr Szeligiewicz Stanisław,** dyrektor, zwolnienie od obowiązku nauczania w II półroczu roku szkolnego 1937/38 z uwagi na wzmożoną pracę administracyjną związaną z objęciem stanowiska dyrektora (K. O. S. Kr. 5/2 1938 r. Nr II. 2072/38).

2. **Ostrowski Jan,** profesor, urlop płatny z powodu choroby na okres czasu od dnia 22 stycznia 1938 r. do dnia 23 marca 1938 r. włącznie (K. O. S. Kr. 9/3 1938 r. Nr. B. P. 6894/38), dalszy urlop płatny z powodu choroby t. j. od dnia 24 marca 1938 r. do dnia 22 czerwca 1938 r. włącznie (K. O. S. Kr. 16/4 1938 r. Nr. B. P. 13763/38).

3. **Dr Reiss Józef,** profesor, zniżkę godzin do 18 tygodniowo na przeciąg roku szkolnego 1937/38 jako docent Uniwersytetu Jagiellońskiego.

4. **Dr Rose Henryk,** profesor, zniżenie godzin do 17 tygodniowo jako kierownik grupy metodycznej.

5. **Dr Zerndt Jan,** nauczyciel, zniżenie godzin do 11 tygodniowo od dnia 15 lutego 1938 r. do końca roku szkolnego 1937/38 dla pracy naukowej (K. O. S. Kr. 26/2 1938 r. Nr. II. 2879/38).

POMIESZCZENIE ZAKŁADU I SŁUŻBA.

Zakład mieści się w 3 budynkach O. O. Dominikanów przy ul. Siennej 13. Dyrektor ma mieszkanie w Zakładzie. Tercjan też.

Do służby należą;

1. **Olejak Maksymilian,** starszy woźny.
2. **Karelusowa Katarzyna,** woźna.
3. **Biela Euzebiusz,** pomocniczy woźny kontraktowy.

NAUKA.

Nauka w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b odbywała się według programu nowego gimnazjum, w kl. I według programu liceum klasycznego, w kl. 8 według programu gimnazjum dawnego typu klasycznego.

PLAN PRACY WYCHOWAWCZEJ I JEGO REALIZACJA.

Plan pracy wychowawczej przemyślany na początku roku szkolnego przez Radę Pedagogiczną opierał się głównie na ulepszaniu metod samowychowawczych uczniów zorganizowanych w Samorządzie Szkolnym. W ciągu roku szkolnego uregulowano i uzgodniono działalność wszystkich organizacji, wypracowano regulamin porządkowy, omówiono wszystkie uroczystości państwowe i szkolne. Ponadto przywrócono w Zakładzie uroczystość Patrona Szkoły św. Jacka. W pracy nad usprawnieniem samorządu rozbudzono u uczniów znaczniejszą świadomość wartości należycie działającego samorządu i wzmocniono nieco karność w szkole.

ORGANIZACJE MŁODZIEŻY.

Samorząd ogólny i gminy klasowe. Świetlica dla wszystkich uczniów. Sodalicja Mariańska (58 uczniów). Harcerstwo drużyna im. Henryka Dąbrowskiego w 3 zastępach (36 uczniów). Koło L. O. P. P. (237 uczniów), Koło Ligi Morskiej i Kolonialnej (208 uczniów). Koło Polskiego Czerwonego Krzyża (329 uczniów). Szkolna Kasa Oszczędności (213 uczniów). Koło Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych (37 uczniów).

Wszystkie te organizacje pracowały w ramach swych programów i były zespolone w Samorządzie Szkolnym, który czuwał nad realizacją ich zamierzeń. Szczególnie duże wyniki pracy osiągnęło Kółko P. C. K. w akcji na rzecz najbiedniejszej ludności w Półrzeczkach i Wilczycach przy wydatnym poparciu finansowym Komitetu Rodzicielskiego. (Delegaci Koła P. C. K. tutejszego Zakładu przewieźli i rozdali najbiedniejszym dzieciom 200 kg cukru, 200 kg mąki, 100 kg soli, 100 kg kaszy, 100 kg ryżu, 250 pudełek zapałek, 250 kalendarzy, 200 ołówków, 200 obsadek oraz kilkanaście sztuk garderoby).

Szkolna Kasa Oszczędności rozwijała się w bieżącym roku szkolnym nadal pomyślnie. Liczba oszczędzających doszła do 213 na 430 uczniów. Kapitał zebrany w b. r. szk. wynosi 1032 zł.

Świetlica prenumerowała 16 czasopism. Przez 132 dni robocze, 396 godzin uczęszczało 3638 uczniów czyli przeciętnie 28 uczniów dziennie.

Prof. Piękoś urządził kurs szachów i odbyły się 2 imprezy deklamacyjno-muzyczne. Gry, domina, szachy.

WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Rozwija się pomyślnie w ramach lekcji ćwiczeń cielesnych, przysposobienia wojskowego i kółka sportowego. Lekcje ćwiczeń cielesnych odbywają się w dogodnych warunkach (sala gimnastyczna i dziedziniec). Przysposobienie wojskowe realizowało się ściśle wedle programu i dało pozytywne wyniki. Kółko sportowe wykazało dużo różnorodności w pracy nad usportowieniem młodzieży w zakresie gier sportowych, lekkiej atletyki, łyżwiarstwa, narciarstwa, pływania, strzelania, szermierki, tenisu i turystyki.

WSPÓŁPRACA SZKOŁY Z DOMEM.

Opierała się na kontakcie opiekunów klas i Grona Nauczycielskiego z patronatami klasowymi, które tworzą Komitet Rodzicielski. W tym roku szkolnym Komitet Rodzicielski opracował sobie statut, który w najbliższym czasie zostanie zatwierdzony przez Władze administracyjne. Stosunek Komitetu Rodzicielskiego do szkoły był bardzo życzliwy i to ułatwiło Gronu Nauczycielskiemu wypełnienie trudnych nieraz zadań wychowawczych.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA ŻYCIA SZKOLNEGO.

W ciągu roku odbyły się następujące uroczystości szkolne: Dnia 11 listopada Rocznica Odzyskania Niepodległości, dnia 1 lutego Imieniny Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, dnia 19 marca Uczczenie pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, 29 kwietnia Uroczystość Patrona Zakładu św. Jacka, 3 maja Obchód Konstytucji 3 Maja, 12 maja Rocznica zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego, 18 maja Rocznica śmierci ś. p. Juliusza Kydryńskiego, dyrektora tutejszego Zakładu (nabożeństwo szkolne), 20 maja pożegnanie absolwentów gimnazjum.

Wszystkie te uroczystości organizował Samorząd Szkolny. Ponadto brała młodzież udział w wielu uroczystościach państwowych, urządzanych na terenie Krakowa.

AUDYCJE MUZYCZNE.

Audycje odbyły się w przepisanej liczbie 8 według programu wykonanego przez Stowarzyszenie Młodych Muzyków.

STATYSTYKA UCZNIÓW

z końcem roku szkolnego 1937/38.

Tytuły	1		2		3		4		I	8	Razem
	a	b	a	b	a	b	a	b			
1. Liczba uczniów:											
wpisanych na r. szk. 1937/38	49	50	48	49	48	48	40	35	39	33	439
ubyło w ciągu roku 1937/38	4	4	1	2	1	1	1	1	—	—	15
pozostało z końc. r. 1937/38	45	46	47	47	47	47	39	34	39	33	424
2. Religia:											
rzymskokatolicka	45	39	45	44	40	43	36	28	37	30	387
ewangelicka . . .	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	3
mojżeszowa . . .	—	7	2	2	7	4	3	5	1	3	34
3. Narodowość:											
polska	45	46	47	47	47	47	39	34	39	33	424
4. Wynik ogólny klasyfikacji											
promowani . . .	38	42	39	42	35	40	32	29	38	33	368
niepromowani . .	7	4	8	5	12	7	7	5	1	—	56

WYKAZ UCZNIÓW
w roku szkolnym 1937/38.

a = otrzymali wynik ogólny pomyślny, b = nieklasyfikowani i ci, którzy wystąpili, c = przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego, d = otrzymali wynik ogólny niedostateczny.

Klasa 1 a (49)

a Bednarczyk Julian
Bittner Mieczysław
Buja Zdzisław
Chrzanowski Ludwik
Dembowski Zdzisław
Dziedzic Władysław
Dzierża Ludwik
Gąsior Eugeniusz
Gleń Ludwik
Górski Henryk
Jednaki Jan
Jodłowski Tadeusz
Kaczmarczyk Leopold
Koperny Jerzy
Kotulecki Antoni
Kowalski Adam
Kozłowski Edward
Kubas Józef
Legutko Stanisław
Lipeński Zdzisław
Mikulaścik Tadeusz
Nastałek Edward
Nodzyński Ryszard
Para Adam
Pawłowski Zygmunt
Polak Marian
Prochal Franciszek
Ritter Adam
Rohleder Józef
Romanowski Andrzej
Rosiewicz Jan
Sętkowski Czesław
Słoninka Jerzy
Stec Wiesław
Twaróg Stanisław
Zemek Ryszard
Ziemba Leszek
Żelazny Karol

b Horodyński Janusz (26. X. 1937)
Krzeszowski Kazimierz (21. II. 1938)
Michno Marian (19. IV. 1938)
Szczurek Jerzy (22. XII. 1937)

d Albiński Jerzy
Kopietz Andrzej
Krzysztofiński Jerzy
Kuczyński Jan
Mielec Tadeusz
Ptak Edward
Wilk Zenon

Klasa 1 b (50)

a Beker Aleksander
Bielawski Józef
Bierzyński Jan
Celej Marian
Dębowski Władysław
Drobner Stanisław
Drożyński Jan
Dudek Leszek
Dziadzic Kazimierz
Eichenholz Bruno
Gawron Jan
Godyń Czesław
Grabarski Zdzisław
Grządziel Mieczysław
Gucwa Józef
Hochwälder Adam
Jarmuszkiewicz Bogdan
Jaśkowski Zbigniew
Kaczmarczyk Edmund
Kalicki Piotr
Kowalski Henryk
Krakauer Grzegorz

Kusek Stanisław
Lenduszko Lesław
Maciejowski Jan
Mihułka Marian
Nawrocki Jan
Niwicki Ludwik
Noworyta Tadeusz
Pachoński Zdzisław
Pajor Wiktor (pryw.)
Piotrowski Wacław
Prussak Kazimierz
Ptak Marian
Rusek Zdzisław
Sroka Henryk
Sutyła Jerzy
Szeląg Józef
Sięczka Józef
Weinberger Brunon
Zawiła Zdzisław
Żychowski Jerzy
b Bilski Zygmunt (15. II. 1938)
Mackiewicz Józef (22. XII. 1937)
Patoła Bolesław (18. IV. 1937)
Syrzistie Tymon (15. II. 1938)
d Kręcioch Adam
Nalepa Antoni
Rupnowski Lesław
Tomos Mieczysław

Klasa 2a (48)

a Abramowicz Marcel
Baumgartner Zygmunt
Czajewicz Zbigniew
Dąbroś Jerzy
Fiut Zdzisław
Froń Marian
Grzybowski Zdzisław
Hawlena Jerzy
Jurkowicz Jerzy
Kapelan Adam
Kopczyński Tadeusz
Kowalczyk Zbigniew
Kozubski Leszek
Luboch Zdzisław
Łobodziński Stanisław
Malanek Marian
Malik Stanisław
Michno Władysław
Mikulski Ludwik
Niedopytalski Ernest
Nosek Józef
Półtorak Stefan
Punzet Zdzisław
Radwan Stanisław
Rybka Zbigniew
Stawiarski Tadeusz
Stosek Wiesław
Szczepański Lesław
Szymczykiewicz Jerzy
Tatar Edmund
Walczak Zygmunt
Wąs Stanisław
Wilczyński Józef
Willmann Leszek
Włodek Władysław
Wojnarowski Eugeniusz
Wójcik Jerzy
Wróbel Aleksander
Wykurz Bolesław
b Bar Bolesław (22. XII. 1937)
d Beczkowicz Jerzy
Długoszewski Zbigniew
Gorzkowski Józef
Grzywa Stanisław
Kruczek Józef
Kuc Mieczysław
Pieprzyca Franciszek
Podobiński Józef

Klasa 2b (49)

a Adamski Ryszard
Augustynek Eugeniusz
Bałut Przemysław
Brzeźnicki Tadeusz
Cholewa Zbigniew
Daniszewski Andrzej
Drabik Mieczysław
Dudzikowski Zbigniew
Enz Józef
Flur Kazimierz
Frankowski Witold
Goldenberg Michał
Górnicki Zdzisław
Grochot Mieczysław
Gruszka Adam
Janik Bolesław
Kaliszan Zdzisław
Kosibowicz Adam
Kowalczyk Władysław
Łapiński Zdzisław
Malinowski Michał
Marcinkowski Michał
Meres Zdzisław
Mikulski Ryszard
Palonek Stanisław
Pieracki Jerzy

Podobiński Stanisław
Popek Przemysław
Radłowski Zbigniew
Reczyński Henryk
Sajkiewicz Władysław
Spisak Witold
Stankiewicz Jerzy
Swałtek Tadeusz
Szponar Kazimierz
Tarabuła Jąromir
Tracz Jerzy
Tyrpak Jerzy
Urbanik Edward
Wnęk Marian
Wyroba Stanisław
Zanker Adam
b Juda Antoni (9. IV. 1938)
Seltenreich Stefan (22. XII. 1937)
d Cabaj Feliks
Dymek Ryszard
Kalemba Albin
Kot Kazimierz
Wardyła Stanisław

Klasa 3a (48)

a Battek Zbigniew
Eisen Edwin
Fitt Witold
Gierasiński Edward
Guschinow Karol
Gutman Leon
Hajduga Franciszek
Jakubiec Julian
Jawień Eugeniusz
Kachniarz Władysław
Kossowski Józef
Kowalczyk Krzysztof
Kruk Tadeusz
Kurek Edward
Loch Mieczysław
Mamczarczyk Jan
Miziński Leonard
Nagięć Celestyn
Nowak Zbigniew
Nowicki Adam
Osman Henryk
Pawłowski Józef
Pluciński Stanisław
Polak Kazimierz
Pułka Jan
Rand Maksymilian
Reczyński Tadeusz
Schneider Ignacy
Soja Józef
Spirer Ryszard
Ster Henryk
Trzopek Józef
Tylek Jan
Weingrün Edward
Zdeb Czesław
b Syguła Jerzy (15. III. 1938)
d Dziedzic Adam
Flach Bronisław
Janiszewski Leon
Kozień Władysław
Kozubski Jan
Kumela Jan
Michniak Władysław
Pikulski Ryszard
Sadowiński Jan
Sochacki Antoni
Szczepański Jerzy
Szewczyk Tadeusz

Klasa 3b (48)

a Anyżek Mieczysław
Brzeźniak Tadeusz
Ciołkowski Juliusz
Dudek Jerzy
Dziengiel Tadeusz
Gaj Kazimierz
Gawryła Stefan
Jabłoński Jan
Jednaki Marian
Kański Jacek
Karp Edwin
Kliś Mieczysław
Knapik Jerzy
Kozioł Franciszek
Krzysiak Stanisław
Kubala Mieczyław
Młodzianowski Marian
Nadel Władysław
Neuberg Edward
Pieprzyk Marian
Pietraszek Marian
Pyrlik Kazimierz
Quartner Edward
Rączkowski Andrzej
Ryś Stanisław
Sala Zdzisław
Schaefer Fryderyk
Srokowski Władysław
Stoch Władysław
Szewczyk Zbigniew

Środuiski Jan
Świechło Jerzy
Tomczyk Józef
Trębacz Jerzy
Willner Heinz
Wlazło Stanisław
Wojciechowski Julian
Wolfinger Edward
Wójcik Marian
Zając Władysław
b Waśniowski Edward (15. IV. 1938)
d Buczyński Ryszard
Dziobak Karol
Fedyczkowski Stefan
Grabarski Jerzy
Kasperski Zdzisław
Langewicz Ryszard
Ryglewicz Józef

Klasa 4 a (40)

Bigajski Antoni
Dunikowski Janusz
Filek Mieczysław
Front Mieczysław
Gerber Leopold
Glücksmann Leopold
Haupt Zdzisław
Kłak Zygmunt
Komar Zbigniew
Kopec Józef
Kurowski Alfred
Lipschütz Stanisław
Luszowicz Leszek
Maj Stefan
Majda Józef
Majewski Tadeusz
Malinowski Eugeniusz
Marszałek Edward
Młynarczyk Aleksander
Posłuszny Jerzy
Pretorius Andrzej
Rekliński Janusz
Serkowski Stanisław
Setmajer Janusz
Skórecki Władysław
Skrzyński Jerzy
Skwarek Władysław
Spisak Mieczysław
Stawarz Włodzimierz
Suchcitz Bogumił
Werner Jerzy
Wiśniewski Mieczysław
b Rudkowski Janusz
d Adamus Adam
Długopolski Jerzy
Kosibowicz Mieczysław
Nikiel Aleksander
Słabiak Jerzy
Szarek Antoni
Wojnas Józef

Klasa 4 b (35)

a Bojanowski Antoni
Cyrana Mieczysław
Franaszek Mieczysław
Gabryl Tadeusz
Golba Zbigniew
Gries Bernard
Grubner Jerzy
Hajto Eugeniusz
Iwanejko Marian
Jersawitz Jerzy
Kasiuk Mieczysław
Kotas Kazimierz
Kubiczek Edward
Kucia Jerzy
Kuciel Leon
Kwiatkowski Jan
Mazgaj Władysław
Moskal Mieczysław
Ordyński Kazimierz
Ordyński Mieczysław
Piątkowski Jan
Rąpała Tadeusz
Riss Stanisław
Rydlewski Mieczysław
Scherer Rafał
Selinger Szymon
Sokołowski Marian
Środulski Tadeusz
Tkacz Eugeniusz
b Wojnowski Zbigniew (31. III. 1938)
d Grabowski Edward
Mierzwa Adolf
Mostek Henryk
Polak Władysław
Walasek Jan

Klasa I (39)

a Binkowski Tadeusz
Bisztyga Adam
Boczek Bolesław
Budzioch Mieczysław

Chełmicki Stanisław
Dezsö Csaba Antoni
Fronik Romuald
Gajewski Zbigniew
Groyecki Jerzy
Harasymowicz Jan
Helfer Józef
Hromniak Kazimierz
Jednaki Edward
Klocek Adam
Kobiela Jan
Kogut Marian
Kohane Stefan
Kordes Witold
Kozakiewicz Karol
Kułak Józef
Kusionowicz Marian
Lewicki Otmar
Malinowski Mieczysław
Marek Zbigniew
Mayer Jan
Morajka Stefan
Mrozek Adam
Nelken Stanisław
Pawlik Tadeusz
Pilch Adam
Rosenblat Kazimierz
Siemieniec Zygmunt
Tarnowski Stanisław
Trzepacz Stanisław
Urbanik Zygmunt
Woźniak Wojciech
Zając Józef
Zdziobek Tadeusz
d Tworyszczuk Borys

Klasa 8 (33)

a Boczek Anatol
Burghardt Leszek
Friedmann Zygmunt
Gąsiorowski Leszek
Gitter Maurycy
Gruszecki Jan Kanty
Horecki Tadeusz
Iwanejko Adam
Klimek Zbyszek
Kopiński Zdzisław
Kostecki Marian
Kostrzewski Jerzy
Kruczkowski Franciszek
Krzyżanowski Wiesław
Kydryński Juliusz
Langer Adam
Lipski Stefan
Mamczarczyk Marian
Pawłowski Stanisław
Piekarz Edward
Pretorius Stanisław
Rybacki Edward
Schneikart Fryderyk
Senkara Tadeusz
Serkowski Tadeusz
Spyra Andrzej
Syga Zdzisław
Szałapak Edward
Sznajder Edward
Tomasz Franciszek
Tylek Stanisław
Wurzel Henryk
Zięciak Marian

WYKAZ ABITURIENTÓW,

którzy złożyli egzamin dojrzałości w r. 1938.

1. Boczek Anatol Alfred (2 im.), ur. 3. V. 1920 we Włocławku.
2. Burghardt Leszek Władysław (2 im.) ur. 14. XI. 1919 w Gorlicach.
3. Friedmann Zygmunt Jerzy (2 im.), ur. 15. II. 1920 w Krakowie.
4. Gąsiorowski Leszek Stanisław (2 im.), ur. 26. II. 1920 w Krakowie.
5. Gitter Maurycy, ur. 30. I. 1920 w Krakowie.
6. Gruszecki Jan Kanty, ur. 29. IV. 1920 w Krakowie.
7. Horecki Tadeusz Wiktor (2 im.), ur. 19. IV. 1920 w Krakowie.
8. Iwanejko Adam Wojciech (2 im.), ur. 9. XI. 1919 w Krakowie.
9. Klimek Zbyszek Eugeniusz (2 im.), ur. 14. I. 1918 w Podłężu.

10. Kopiński Zdzisław Stanisław (2 im.), ur. 20. XI. 1920 w Nowym Targu.
11. Kostecki Marian Stanisław Anastazy (3 im.), ur. 31. V. 1920 w Krakowie.
12. Kostrzewski Jerzy, ur. 30. XII. 1919 w Krakowie.
13. Kruczkowski Franciszek Wacław (2 im.), ur. 21. IX. 1920 w Lublinie.
14. Krzyżanowski Wiesław Jan Kanty (2 im.), ur. 22. XII. 1920 w Krośnie.
15. Kydryński Juliusz Benedykt (2 im.), ur. 30. VI. 1921 w Tarnobrzegu.
16. Langer Adam Władysław (2 im.), ur. 4. VIII 1920 w Krakowie.
17. Lipski Stefan, ur. 2. III. 1920 w Krakowie.
18. Mamczarczyk Marian Władysław (2 im.), ur. 4. IX. 1920 w Borku Fałęckim.
19. Pawłowski Stanisław Kostka Franciszek Serafin (2 im.), ur. 4. X. 1919 w Krakowie.
20. Piekarz Edward Jan (2 im.), ur. 23. VIII. 1920 w Krakowie.
21. Pretorius Stanisław Bartłomiej (2 im.), ur. 2. I. 1920 w Krakowie.
22. Rybacki Edward Kazimierz Włodzimierz (3 im.), ur. 31. VIII. 1920 w Krakowie.
23. Schneikart Fryderyk Adam (2 im.), ur. 18. X. 1919 w Krakowie.
24. Senkara Tadeusz Andrzej (2 im.), ur. 12. IV. 1920 w Krakowie.
25. Serkowski Tadeusz Feliks (2 im.), ur. 19. VIII. 1920 w Rzozowie.
26. Spyra Andrzej Juliusz (2 im.), ur. 19. VI. 1920 w Krzeszowicach.
27. Syga Zdzisław Roman Józef (3 im.), ur. 7. II. 1919 w Krakowie.
28. Szałapak Edward Józef (2 im.), ur. 5. III. 1920 w Dachnowie.
29. Sznajder Edward Stanisław Marian (3 im.), ur. 29. X. 1920 w Krakowie.
30. Tomasz Franciszek Otto (2 im.), ur. 7. IV. 1916 w Czerniowcach.
31. Tylek Stanisław Ludwik (2 im.), ur. 16. VII. 1919 w Dojazdowie.
32. Wurzel Henryk, ur. 30. XI. 1919 w Krakowie.
33. Zięciak Marian Józef (2 im.), ur. 6. X. 1918 w Krakowie.

SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO
przy końcu roku szkolnego 1938/39.

A. Profesorowie:

1. **Dr Szeligiewicz Stanisław**, dyrektor, uczył języka łacińskiego w kl. 2 a, tygodniowo godzin 4 (od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 stycznia 1939 r. i od dnia 20 marca 1939 r. do dnia 30 czerwca 1939 r.), języka łacińskiego w kl. 1 a, tygodniowo godzin 5 (od dnia 1 lutego 1939 r. do dnia 19 marca 1939 r.), ponadto propedeutyki filozofii w kl. II, tygodniowo godzin 3 (od dnia 1 marca 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r.).

2. **Birczyński Teodor**, profesor, zawiadowca gabinetu archeologicznego i zbiorów podręczników szkolnych Pomocy koleżeńskiej, opiekun S. K. O., wychowawca kl. II, uczył języka łacińskiego w kl. 2 b, 4 a, II, języka greckiego w kl. I i II, tygodniowo godzin 20, a języka łacińskiego w kl. I zamiast w kl. 2 b, (od dnia 1 lutego 1939 r. do dnia 19 marca 1939 r.)

3. **Jabłoński Roman**, profesor, opiekun Samorządu Szkolnego, wychowawca kl. 3 a, uczył języka polskiego w kl. 1 a, 2 b, 3 a, 4 b, II, geografii w kl. 2 b, w I półroczu tygodniowo godzin 24, w II półroczu tygodniowo godzin 21.

4. **Jura Albin**, profesor, zawiadowca gabinetu fizykalnego, wychowawca kl. 4 b, uczył fizyki w kl. 4 a + b, I, matematyki w kl. 4 b, I, tygodniowo godzin 22.

5. **Luśniakowa Maria**, profesor państwowego gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie, wychowawczyni kl. 2 b, uczyła języka niemieckiego w kl. 1 a, 2 b, w I półroczu tygodniowo godzin 10, w drugim półroczu tygodniowo godzin 8.

6. **Ks. Dr Madeja Franciszek**, profesor, opiekun L. M. K. i Sodalicji Mariańskiej, uczył religii w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, II, tygodniowo godzin 20 i wygłaszał egzorty (uzupełniał 4 godziny w państwowym gimnazjum III im. Kr. J. Sobieskiego w Krakowie).

7. **Ostrowski Jan,** profesor, członek Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli szkół, istniejących na obszarze Okręgu Szk. Krak., uczył w I półroczu języka łacińskiego w kl. 3 a + b, 4, I, tygodniowo godz. 16, w II półroczu od dn. 10 stycznia 1939 r. do dnia 19 marca 1939 r. na urlopie, a od dnia 20 marca 1939 r. do końca roku szkolnego uczył ponadto języka łacińskiego w kl. 1 a+b, tygodniowo godzin 26.

8. **Piękoś Karol,** profesor, opiekun świetlicy, wychowawca kl. 1 b, uczył języka polskiego w kl. 1 b, 2 a, 3 b, 4 a, I, w I półroczu tygodniowo godzin 22, w II półroczu tygodniowo godz. 19.

9. **Pochmarski Bolesław,** profesor, przez cały rok szkolny na urlopie.

10. **Dr Reiss Józef,** profesor, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich, uczył historii w kl. 1 a+b, 2 a+b, 3 b, 4 a, geografii w kl. 4 a, tygodniowo godzin 18.

B. Nauczyciele stali:

11. **Alscher Jan,** nauczyciel, zawiadowca biblioteki, opiekun Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, uczył języka niemieckiego w kl. 2 a, 3 a + b, 4 a + b, II, tygodniowo godzin 23.

12. **Hesslówna Wiktoria,** nauczycielka, wychowawczyni kl. 1 a, uczyła fizyki w kl. 3 a + b, matematyki w kl. 1 a + b, propedeutyki filozofii w kl. II, tygodniowo godzin 23, od dnia 1 marca 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r. na urlopie.

13. **Mgr Horodeńska Wilhelmina,** nauczycielka państwowego gimnazjum X im. Kr. Wandy w Krakowie, uczyła języka niemieckiego w kl. I, tygodniowo godzin 3.

14. **Hrabal Julian,** nauczyciel, zawiadowca gabinetu zajęć praktycznych, opiekun Koła L. O. P. P., wychowawca kl. 3 b, uczył zajęć praktycznych w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b i zajęć ochotniczych, tygodniowo godzin 34.

15. **Krymski Edward,** nauczyciel, zawiadowca przyborów do gier i zabaw ruchowych, opiekun drużyny harcerskiej, Koła W. F. i P. W., komendant p. w., prowadził ćwiczenia cielesne w kl. 3 a + b, 4 a + b, I, II, przysposobienie sportowe w kl. 4 a + b, I, II, przysposobienie wojskowe w kl. 4 a + b, I, II, tygodniowo godzin 28.

16. **Dr Łukiewicz Aleksander,** nauczyciel państwowego gimnazjum III im. Kr. J. Sobieskiego w Krakowie, uczył biologii w kl. 2 b, tygodniowo godzin 4.

17. **Dr Sonnenschein Dawid,** nauczyciel państwowego gimnazjum VI im. Tad. Kościuszki w Krakowie, uczył religii mojżeszowej w kl. 1, 2, 3, 4, I, II, tygodniowo godzin 6.

18. **Trąbka Kazimierz,** nauczyciel, opiekun orkiestry, wychowawca kl. 4 a, uczył matematyki w kl. 2 a + b, 3 a + b, 4 a, II, tygodniowo godzin 22.

19. **Dr Wajda Stanisław,** nauczyciel, p. o. kierownika Działu Wychowania Fizycznego w Kuratorium O. S. Kr., przez cały rok szkolny na urlopie.

20. **Dr Wielkiewicz Ludwik,** nauczyciel, prowadził ćwiczenia cielesne w kl. 1 a+b, 2 a+b, gry i zbawy ruchowe w kl. 1 a+b, 2 a+b, 3 a+b, tygodniowo godzin 14 (uzupełniał 6 godz. w państwowym gimnazjum VIII im. A. Witkowskiego w Krakowie i 6 godzin w państwowym gimnazjum IX im. Hoene-Wrońskiego w Krakowie, razem tygodniowo godzin 26).

21. **Dr Zerndt Jan,** nauczyciel, współpracownik Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył biologii w kl. 1 a, 4 a + b. I, tygodniowo godzin 11.

C. Nauczyciele kontraktowi:

22. **Mgr Bąkowski Zdzisław,** nauczyciel kontraktowy, wychowawca kl. 2 a, uczył biologii w kl. 1 b, 2 a, tygodniowo godzin 7.

23. **Dr Garbacik Józef,** nauczyciel kontraktowy, zawiadowca gabinetu historycznego i geograficznego, wychowawca kl. I, uczył historii w kl. 4 b, I, zagadnień życia współczesnego w kl. I, geografii w kl. 4 b, tygodniowo godzin 9 (ponadto uczył w państwowym gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie 4 godziny tygodniowo).

24. **Mgr Hornówna Stefania,** nauczycielka kontraktowa, uczyła języka francuskiego w kl. 1 b, w I półroczu tygodniowo godzin 6, w II półroczu tygodniowo godzin 4.

25. **Mgr Janik Czesław**, nauczyciel kontraktowy, opiekun Koła P.C.K., uczył historii w kl. 3 a, II, zagadnień życia współczesnego w kl. II, tygodniowo godz. 9 (ponadto 12 godzin w Centralnej Bibliotece Nauczycielskiej.)

26. **Dr Klimaszewski Mieczysław,** asystent U. J., opiekun Koła Krajoznawczego, uczył (od dnia 1 listopada 1938 r. do końca roku szkolnego) geografii w kl. 1 a+b, 2 a, 3 a+b, tygodniowo godzin 12.

27. **Mgr Komorowska Wanda,** nauczycielka kontraktowa, opiekunka Koła Krajoznawczego, (od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 października 1938 r.) uczyła geografii w kl. 1 a + b, 2 a, 3 a + b, tygodniowo godzin 12.

28. **Mgr Podgórni Jan,** nauczyciel kontraktowy, wychowawca kl. 2 a, uczył (od dnia 1 lutego 1939 r. do dnia 19 marca 1839 r.) języka łacińskiego w kl. 1 b, 2 a + b, 3 a + b, 4 b, tygodniowo godzin 25.

29. **Mgr Sobieski Marek,** nauczyciel kontraktowy, uczył (od dnia 1 marca 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r.) chemii w kl. 3 a + b, matematyki w kl. 1 a+b, tygodniowo godzin 20.

D. Praktykanci:

Piwko Zygmunt odbywał bezpłatną praktykę przedegzaminową na podstawie zezwolenia Kuratorium O. S. Kr. z 11/2 1938 r. Nr II. 3105/38 w nauce rysunków pod kierownictwem prof. Stanisława Szwarca przez cały rok szkolny.

E. Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych:

Gemrot Rudolf, nauczyciel kontraktowy, uczył muzyki, tygodniowo godzin 4.

Mgr Hornówna Stefania, nauczycielka kontraktowa, uczyła języka francuskiego w I półroczu w kl. 3 a + b, 4 a + b, tygodniowo godzin 4, w II półroczu w kl. 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, tygodniowo godzin 6.

Lisowska Jadwiga, nauczycielka państwowego gimnazjum I im. B. Nowodworskiego w Krakowie, uczyła śpiewu w zespole niższym i wyższym, kierowała chórem gimnazjalnym, tygodniowo godzin 10.

Szwarc Stanisław, profesor państwowego gimnazjum III im. Kr. J. Sobieskiego w Krakowie, uczył rysunków w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b, I, tygodniowo godzin 10.

F. Lekarz szkolny:

Dr Ludmirski Zygmunt, kontraktowy lekarz szkolny, urzędował tygodniowo godzin 8.

G. Pomoc kancelaryjna:

Sławikowska Bronisława, kontraktowa pomoc kancelaryjna, zatwierdzenie umowy służbowej bezterminowej od 15/9 1936 r. rozp. K. O. S. Kr. z 23/9 1936 r. Nr II. 25314/36.

RUCH SŁUŻBOWY W GRONIE NAUCZYCIELSKIM

w ciągu roku szkolnego.

A. Do Grona przybyli:

1. **Mgr Bąkowski Zdzisław,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 26/9 1938 r. Nr. B. P. 35226/38.

2. **Dr Garbacik Józef,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 7/10 1938 r. Nr B. P. 34426/28.

2. **Gemrot Rudolf,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. Kuratorium O. S. Kr. z 26/9 1938 r. Nr. B. P. 34427/38.

4. **Mgr Hornówna Stefania,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 24/9 1938 r. Nr B. P. 34428/38.

5. **Mgr Horodeńska Wilhelmina,** nauczycielka państwowego gimnazjum X im. Kr. Wandy w Krakowie, uzupełniała etat.

6. **Mgr Janik Czesław,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 1/10 1938 r. Nr B. P. 34967/38.

7. **Dr Klimaszewski Mieczysław,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dn. 1 listopada 1938 r. do dnia 31 lipca 1939 r. rozp. K. O. S Kr. z 23/11 1938 r. Nr B. P. 44722/38.

8. **Mgr Komorowska Wanda,** nauczycielka kontraktowa, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 września 1938 do dnia 31 sierpnia 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 24/9 1938 r. Nr B. P. 33683/38.

9. **Luśniakowa Maria,** profesor państwowego gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie, uzupełniałe etat.

10. **Dr Łukiewicz Aleksander,** nauczyciel państwowego gimnazjum III im. Kr. J. Sobieskiego w Krakowie, uzupełniał etat.

11. **Mgr Podgórni Jan,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od dnia 1 lutego 1939 r. do dnia 19 marca 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 25/2 1939 r. Nr B. P. 4760/39.

12 **Mgr Sobieski Marek,** nauczyciel kontraktowy, zatwierdzenie umowy służbowej na czas od 1 marca 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r. rozp. K. O. S. Kr. z 24/3 1939 r. Nr. B. P. 9674/39.

13. **Dr Sonnenschein Dawid,** nauczyciel państwowego gimnazjum VI im. Tad. Kościuszki w Krakowie, uzupełniał etat.

14. **Dr Wielkiewicz Ludwik,** nauczyciel państwowego gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego w Bochni, przeniesiony z dniem 1 września 1938 r. na własną prośbę na stanowisko nauczyciela tutejszego Zakładu (K. O. S. Kr. 18/7 1938 r. Nr B. P. 14390/38.

B. Z Grona ubyli:

1. **Bielicka Janina,** nauczycielka kontraktowa.

2. **Mgr Dawidowska Renata,** nauczycielka kontraktowa.

3. **Mgr Komorowska Wanda,** kontraktowa nauczycielka, rozwiązanie umowy służbowej z dniem 31 października 1938 r. wobec otrzymania posady na Śląsku Zaolzańskim (K. O. S. Kr. 8/11 1938 r. Nr B. P. 44510/38).

4. **Mgr Podgórni Jan,** nauczyciel kontraktowy.

5. **Dr Rose Henryk,** profesor, przeniesiony z dniem 1 września 1938 r. na własną prośbę na równorzędne stanowisko do państwowego gimnazjum im. B. Nowodworskiego w Krakowie (K. O. S. Kr. 14/7 1938 r. Nr B. P. 25173/38).

6. **Dr Schmelkes Samuel,** profesor, przeniesiony w stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1938 r. z powodu przekrocze-

nia 60 lat życia i uzyskania prawa do uposażenia emerytalnego (K. O. S. Kr. 6 5 1938 r. Nr B. P. 15606/38).

7. **Mgr Skiminowa Maria,** nauczycielka kontraktowa.

8. **Stanoch Julian,** nauczyciel państwowego gimnazjum VII im. Adama Mickiewicza w Krakowie.

9. **Dr Wajda Stanisław,** nauczyciel, p. o. kierownika Działu Wychowania Fizycznego w Kuratorium O. S. Kr., otrzymał powierzenie na czas od dnia 1 kwietnia 1939 r. do odwołania pełnienia obowiązków wizytatora szkół w zakresie wychowania fizycznego w Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Krakowie (Min. W. R. i O. P. 16/3 1939 r. Nr. B. P. 29311/38, K. O. S. Kr. 27/3 1939 r. Nr B. P. 11045/39).

C. Uzyskali urlop lub zniżenie godzin:

1. **Hesslówna Wiktoria,** nauczycielka, urlop płatny dla poratowania zdrowia na okres czasu od dnia 1 marca 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r. włącznie (K. O. S. Kr. 23/3 1939 r. Nr. B. P. 9499/39).

2. **Ostrowski Jan,** profesor, urlop płatny z powodu choroby od dnia 10 stycznia 1939 r. do dnia 19 marca 1939 r. włącznie (K. O. S. Kr. 11/2 1939 r. Nr. B. P. 2622/39).

3. **Pochmarski Bolesław,** profesor, w związku z dekretem P. Prez. R. P. z dnia 13 9 1938 r. o rozwiązaniu Sejmu i Senatu ustalenie terminu końcowego urlopu bezpłatnego, udzielonego orzeczeniam K. O. S. Kr. z 8/10 1935 r. Nr. B. P. 35895/35 dla piastowania mandatu poselskiego, na dzień 30 września 1938 r. (K. O. S. Kr. 15/10 1938 r. Nr. B. P. 39557/38), urlop płatny od dnia 1 października 1938 r. do dnia 30 listopada 1938 r. włącznie celem umożliwienia załatwienia spraw osobistych (K. O. S. Kr. 29/9 1938 r. Nr. B. P. 36857/38), dalszy urlop płatny od dnia 1 grudnia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1938 r. (K. O. S. Kr. 16/12 1938 r. Nr. B. P. 49450/38), urlop płatny dla poratowania zdrowia na okres czasu od dnia 1 stycznia 1939 r. do dnia 22 czerwca 1939 r. włącznie (K. O. S. Kr 10/2 1939 r. Nr. B. P. 2604/39).

4. **Dr Reiss Józef,** profesor, zniżkę godzin do 18 tygodniowo na przeciąg roku szkolnego 1938/39 jako docent Uniwersytetu Jagiellońskiego (K. O. S. Kr. 7/10 1938 r. Nr. II.10439/38), płatny urlop na dni: 26-28 stycznia 1939 r. włącznie, 13-16 lu-

tego 1939 r. włącznie i 20-23 lutego 1939 r. włącznie celem wygłoszenia odczytów naukowych na Śląsku Zaolzańskim, urządzanych przez Uniwersytet Jagielloński (K. O. S. Kr. 30/1 1939 r. Nr B. P. 3059/39).

5. **Dr Zerndt Jan,** nauczyciel, zniżenie godzin do 11 tygodniowo na przeciąg roku szkolnego 1938/39 dla pracy naukowej (K. O. S. Kr. 4/10 1938 r. Nr. II. 10438/38).

POMIESZCZENIE ZAKŁADU I SŁUŻBA.

Zakład mieści się w 3 budynkach O. O. Dominikanów przy ul. Siennej 13. Dyrektor ma mieszkanie w Zakładzie. Tercjan też.

Do służby należą;

1. **Olejak Maksymilian,** starszy woźny.
2. **Karelusowa Katarzyna,** woźna.
3. **Biela Euzebiusz,** pomocniczy woźny.

NAUKA.

Nauka w kl. 1 a + b, 2 a + b, 3 a + b, 4 a + b odbywała się według programu nowego gimnazjum, w kl. I i II według programu liceum klasycznego.

SPRAWOZDANIE

z działalności Samorządu Szkolnego za rok szkolny 1937/8 i rok 1938/9.

W skład Samorządu Szkolnego wchodzili wójtowie poszczególnych gmin oraz przewodniczący wszystkich organizacyj. Opiekunem Samorządu był pan Prof. Roman Jabłoński. Od 1. IX. 1937 r. do 24. IV. 1938 r. przewodniczącym Samorządu był kol. Syga. Od 24. IV. 1938 r. do 23. IV. 1939 r. funkcję przewodniczącego sprawował kol. Z. Marek. Samorząd Szkolny w okresie sprawozdawczym odbył 12 zebrań pełnego samorządu i sześć zebrań prezydium. Tematem obrad były sprawy, dotyczące uregulowania i uzgodnienia działalności wszystkich organizacji gimnazjalnych, przygotowywanie i wprowadzanie w życie statutu, regulaminu porządkowego, omówienie i przygotowanie uroczystości narodowych, państwowych i szkolnych, reformę finansów i wreszcie przeprowadzenie zbiórki pieniężnej na F. O. N. i P. O. P.

Uroczystości, urządzone przez Samorząd za okres sprawozdawczy, były następujące:

dnia 11. XI. 1937 r. Akademia w rocznicę odzyskania niepodległości,

dnia 1. II. 1938 r., Akademia ku czci Pana Prezydenta Rz. P. Prof. Ignacego Mościckiego,

dnia 19. III. 1938 r. Akademia ku uczczeniu pamięci Marszałka J. Piłsudskiego,

dnia 12. V. 1938 r. Akademia żałobna w rocznicę śmierci Wielkiego Marszałka,

dnia 5. IX. 1938 r. Poranek poświęcony twórczości poety Adama Asnyka,

dnia 11. XI. 1938 r. Akademia w rocznicę odzyskania niepodległości,

dnia 13. XI. 1938 r. uroczystość szkolna, imieniny Pana Dyrektora,

dnia 1. II. 1939 r. uroczystość imienin Pana Prezydenta R. P.,

dnia 18. III. 1939 r. rocznica imienin Wielkiego Marszałka, odczytanie wyjątków z pism.

Uroczystości te są urządzane rok rocznie na terenie naszego Gimnazjum. Odbywają się one w naszej najpiękniejszej auli, sub Iove, pod stropem błękitu, wśród szumu starych drzew. Ich ramy stanowią dostojne swą starością mury naszego Zakładu. W razie niepogody przenosimy się pod dach. — — Prócz tych uroczystości jednak Samorząd wprowadził inne, które stanowią pewną inowację a świadczą o jego żywotności. Wystawiono na amatorskiej scence naszego Gimnazjum jednoaktową sztukę żołnierską z okresu walk z bolszewikami A. Schroedera: „Rozkaz". Aktorów i reżysera kol. Jednakiego dostarczyła klasa II. Liceum. Przedstawienie było odegrane raz dla rodziców, z prelekcją i występem chóru, oraz dwukrotnie przed uczniami Gimnazjum. Szczególne uznanie zdobyły sobie przygody młodocianego żołnierza, kaprala, bohatera sztuki, u najmłodszych uczniów Gimnazjum, którzy z pewnością będą naśladowali jego przykład. Nadto na zaproszenie Polskiego Białego Krzyża odegrana została ta sztuka na scenie drugiego Pułku Lotniczego, poprzedzona przemówieniem ś. p. kol. Malinowskiego, na otwarcie świetlicy żołnierskiej. Wystawienie jej przez młodzież szkoły średniej dla naszych żołnierzy spełniło doniosłą rolę propagandową, co zostało uwypuklone w przemówieniu ś. p. kol. Malinowskiego. W miłej i serdecznej atmosferze zostały zadzierżgnięte mocne więzy między obrońcami Rzeczypospolitej i ich przyszłymi kolegami broni.

W myśl powziętego planu, Samorząd prowadził zbiórkę na F. O. N. celem zakupienia 2 karabinów maszynowych dla Armii. Praca ta miała trwać dłuższy czas. Wobec jednak znanych wypadków na wiosnę b. r. postanowiono nie gromadzić pieniędzy przez dłuższy okres, lecz w miarę napływu funduszów wpłacać od razu nawet mniejsze kwoty na F. O. N. I tak na zebranie pieniędzy urządzono loterię fantową, a cały jej dochód w wysokości Zł 100 przekazał Pan Dyrektor wraz z ofiarą Komitetu Rodzicielskiego na ręce Pana Wojewody, jako samorzutny dar naszego Gimnazjum na dozbrojenie Armii.

Na hasło rzucone przez Wodza Naczelnego „Dozbrójmy Polskę w powietrzu" młodzież naszego Gimnazjum pospieszyła ochotnie do kas i subskrybowała według możności Pożyczkę

Obrony Przeciwlotniczej. Na ręce Komisarza wojewódzkiego Pożyczki złożył w imieniu młodzieży przewodniczący Samorządu Zł 300. Na kwotę tę złożyła każda gmina klasowa po 20 Zł, Samorząd z Funduszu Społecznego 100 Zł.

Spontanicznym i masowym składaniem grosza na cele dozbrojenia naszej niezwyciężonej Armii wykazała raz jeszcze młodzież naszego Gimnazjum głębokie zrozumienie i wielką ofiarność dla idei obronności Państwa.

W myśl postanowień statutu przeprowadziliśmy w roku ostatnim reformę finansową. Jej główne zasady to: 1) w miejsce rozproszkowania składek scalenie opłat na rzecz organizacji w formie jednego podatku stałego i równego, 2) usamodzielnienie samorządu w kwestiach pieniężnych przez oddanie wyłączne w ręce jego przedstawicieli, skarbnika i komisji kontrolującej przeprowadzenia wykonania ustawy składkowej. Reforma finansowa powiodła się w stu procentach. Wszystkie klasy składały na czas wyznaczone dla nich opłaty proporcjonalnie do ilości uczniów. Opłata wynosiła 30 groszy miesięcznie od ucznia. Samorząd mógł operować dostatecznymi sumami, które były wpłacane przez głównego skarbnika bądź to organizacjom gimnazjalnym w przewidzianej z góry i odpowiadającej ilości członków wysokości, bądź też periodycznie przekazywano pewne sumy organizacjom wyższej użyteczności publicznej. Panowie Profesorowie zostali uwolnieni od uciążliwego obowiązku doglądania skrupulatności składkowej uczniów. Koledzy są zadowoleni, że płacą jedną składkę miesięczną.

W tym roku dotknął Samorząd gimnazjalny ciężki cios z powodu zgonu ś. p. kol. Mieczysława Malinowskiego, który był jednym z filarów wszelkiej akcji społecznej na terenie naszego Gimnazjum. Na innym miejscu przedstawione są szerzej jego zasługi dla pracy społecznej naszego Gimnazjum. My tylko, Jego koledzy z ławy samorządowej, podnosimy na tym miejscu, że śmierć Jego pozbawiła Samorząd pierwszego współpracownika a nas serdecznego kolegi.

W ciągu dwuletniej blisko pracy spotykał się nasz Samorząd z pełnym i głębokim zrozumieniem naszego najwyższego Opiekuna, P. Dyrektora, Dra Stanisława Szeligiewicza. W pracach Samorządu służył zawsze swą światłą radą i serdeczną pomocą nasz Kurator P. Prof. Roman Jabłoński. Zawdzięcza-

my Im bardzo wiele. Samorząd gimnazjalny, oparty na trwałym zrębie serdecznej opieki Rady Pedagogicznej i wyrażający potrzeby i dążenia młodzieży, na podstawie dokonanych już dzieł z otuchą i wiarą będzie prowadził swe prace.

Zbigniew Marek, prezes Samorządu.

Sprawozdanie kasowe Samorządu.

W myśl dokonanej reformy finansowej każdy uczeń składał po 30 gr miesięcznie. Z kwoty tej przeznaczono na poszczególne organizacje w następujący sposób: P. C. K. 2 gr, L. M. K. 10 gr, L. O. P. P. 5 gr., T. P. B. S. P. 1 gr, Koło abstynentów 1 gr, Gminy klasowe 5 gr, Fundusz społeczny 6 gr.

Wpływy:		Wydatki:	
Składki: Kl. 1 a	138·—	L. M. K.	400·—
1 b	96·—	L. O. P. P.	200·—
2 a	141·—	T. P. B. S. P.	40·—
2 b	132·—	P. C. K.	14·90
3 a	141·—	Pożyczka O. P.	300·—
3 b	126·—	F. O. N.	100·—
4 a	144·—	Koło abiturientów	40·
4 b	105·—	Szkoły za granicą	20·—
I	129·—	Opłata kolejowa książek na Zaolzie	9·91
II	111·—	T. S. L.	15·—
Dochód z loterii	100·—	P. B. K.	5·—
Kupon Poż. Narod.	16·—	Subwencje dla uczniów	13·—
Na F. O. N.: Kl. 1 a	15·12	Gminy klasowe	22·70
1 b	17·—	Różne	29·80
2 a	17·—		
Różne	11·—		
Razem	1439·12	Razem	1210·31

Pozostało na rok następny 228·81 Zł.

Spisak, skarbnik Samorządu.

GMINY SZKOLNE:

1 a.

Na zebraniach gminy omawiane były przede wszystkim sprawy dotyczące zachowania się uczniów oraz wyglądu zewnętrznego klasy. Ze złożonych pieniędzy zakupiono gąbkę, miseczkę na mydło i ceratę na stół. Klasę ozdobiono kwiatami.

W miesiącu maju uczniowie zrobili ołtarzyk ku czci Matki Boskiej i ozdabiali go kwiatami. Gmina prócz ogólnego udziału w składkach Samorządu na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej zebrała 15 zł na Fundusz Obrony Narodowej.

1 b.

Nie odrazu wprowadzono samorząd. W pierwszym półroczu, zanim uczniowie wzajem się poznali, wybrani przez opiekuna klasy uczniowie pełnili dyżury, przestrzegali porządku i czystości, prowadzili wykaz sum zaoszczędzonych, przeglądali rozkłady zajęć domowych, organizowali samopomoc w nauce i t. p.

W drugim półroczu powołano do życia Zarząd, który wyznaczył kolegom zwykłe zajęcia gminy, a poza tym prace przygotowawcze do wystawy zajęć domowych uczniów oraz do poranku, który miał być wyrazem ich zainteresowań naukowych i artystycznych. Wystawa i poranek odbyły się dnia 21 maja w obecności rodziców.

2 a.

Z początkiem roku szkolnego wyznaczono dyżury. Dyżurni dbali o porządek w klasie, hamowali zbytni hałas przed lekcjami i przygotowywali przybory do lekcji. Dzięki pomocy prof. Alschera uruchomiona została biblioteka. Kolega-bibliotekarz otwierał ją na każde żądanie kolegów.

Troszczono się o ozdobienie klasy. W tym celu składali uczniowie po 50 gr.

Złożono także po 10 gr i zakupiono drzeworyt średniowiecznego Krakowa. Rozsprzedano 200 znaczków na szkoły w Czadeckim po 5 gr.

Zajęto się rozsprzedażą wszystkich losów na loterię fantową. Zakupiono 1 bon Pożyczki Przeciwlotniczej za 17 zł. Uskładano kwotę potrzebną do zakupienia akcji Tow. Sztuk Pięknych. Ostatnio rozsprzedano znaczki T.S.L. na dzień 3 maja.

2 b.

Gminę klasową zorganizowaliśmy we wrześniu b. r. szk. Wójtem obrano Zbigniewa Jaśkowskiego, zastępcą Henryka Kowalskiego, sekretarzem Mariana Celeja, skarbnikiem Lesława Lenduszkę, funkcję sekretarza przyjął następnie Kazimierz Kot.

Na I zebraniu gminy klasowej opracowaliśmy plan pracy. Naszymi wytycznymi były:

a) Przybranie klasy, b) zorganizowanie wycieczki klasowej, c) zbiórka metali na F. O. N., d) zbiórka książek dla biblioteki wiejskiej w Trzęsówce, e) zbiórka papieru na P. B. K.

Dekoracja klasy dała słaby wynik, dekoracji nie szanowano tak, że została usunięta.

Zbiórka metali wypadła dodatnio. Zebrane metale oddano w magazynie przy ul. Rakowickiej 23. W I. K. C. i Tempie Dnia umieszczono odnośne pokwitowanie.

Zbiórki książek dla wsi Trzęsówki nie przeprowadziliśmy, gdyż szkoła przeprowadziła zbiórkę książek dla Zaolzia, wobec czego zmieniono odnośny punkt programu.

Gmina odbyła dwudniową wycieczkę do Ojcowa i trzechdniową na Babią Górę pod opieką prof. dra Wielkiewicza. Do sfinansowania wycieczki dopomógł Komitet Rodzicielski i patronat klasowy.

Zbiórka papieru przyniosła ponad 10 kg makulatury.

Gmina odbyła 4 zebrania, na których omówiono postęp realizacji planu pracy, walkę z kradzieżami, zachowanie się w szkole i w mieście.

3 a.

Gmina ukonstytuowała się na początku roku szkolnego dnia 6. IX. 1938 r. Wójtem został Kapelan. Po półroczu wójt naszej klasy zmienił się dwa razy, co w pewnym stopniu wpłynęło na wykonanie programu, wyznaczonego na ten okres.

Zebrań gminy odbyło się 6. Na zebraniach tych głównie omawiano sprawę zachowania się klasy i podniesienia poziomu nauki, co obecnie dało zadowalające rezultaty.

Zgodnie z programem pod konieć września 1938 r., gmina urządziła wycieczkę pieszo do Tyńca. Po zwiedzeniu kościoła i ruin grodu przeprawili się uczniowie promem przez Wisłę i spędzili pół dnia w lesie bielańskim. Na Woli Justowskiej urządziła gmina podwieczorek, którego koszta (37 zł) zostały pokryte z funduszu gminy. Gmina posiada swój fundusz, ponieważ od trzech lat każdy uczeń składa specjalnie na cele gminy po 5 gr miesięcznie.

Drugą ważną imprezą urządzoną przez naszą gminę była herbatka w okresie świąt Bożego Narodzenia. Herbatka miała charakter kulturalno-towarzyski; na stronę artystyczną złożyły się deklamacje, monologi, humoreski i śpiewy kolegów.

Gmina posiada fundusz wycieczkowy w kwocie 427·50 zł. Fundusz ten zbiera Patronat Rodzicielski naszej klasy. Pieniądze na fundusz wycieczkowy składamy już drugi rok, ale niestety nie wszyscy chętnie składają, dlatego nie możemy dalszej wycieczki urządzić, ponieważ p. Wychowawca chce jechać ze wszystkimi a nie tylko z wybranymi. W ogóle dużo zamierzeń (jak n. p. przedstawienie, gra zbiorowa na skrzypcach i t. d.) nie udało się, ale w przyszłości będzie lepiej.

W czerwcu urządziliśmy majówkę do Bolechowic.

3 b.

Plan pracy nakreślony z początkiem roku szkolnego został prawie całkowicie zrealizowany, opuszczono bowiem rzeczy, które w ciągu roku bądź to okazały się trudne do przeprowadzenia, albo też okazały się nieaktualne lub nierealne. Tak też:

a) zakupiono z pieniędzy gminnych akcję Tow. Sztuk Pięknych, aby umożliwić wszystkim uczęszczanie na wystawy.

b) zorganizowano wycieczkę samochodową na Śląsk Zaolz.

c) zaczęto korespondować z kolonią „Morską Wolą" w Brazylii.

d) zorganizowano pomoc koleżeńską dla opracowania lektur domowych.

e) zorganizowano na terenie szkoły kurs tańców.

f) urządzono herbatkę klasową o charakterze towarzyskim i rozrywkowym.

g) na terenie klasy przeprowadzono zbiórkę makulatury na F. O. N.

h) w ramach akcji Samorządu wzięto udział w Pożyczce Obrony Przeciwlotniczej.

i) w czerwcu odbyła się wycieczka nad morze (do Gdyni i do Warszawy). Zebrania gminy odbywały się co miesiąc i było ich siedem.

4 a.

Na terenie gminy odbyło się dotychczas 8 zebrań zarządu i 4 zebrania klasowe.

Zgodnie z planem pracy, ustalonym na I zebraniu zarządu we wrześniu, na zebraniach klasowych wygłoszono 3 referaty na temat odpowiedniego zachowania się ucznia, które następnie przedyskutowano.

Jak w latach ubiegłych, zarząd wydaje klasową gazetkę ścienną pod nazwą „Nasz Głos", która wychodzi co tydzień pod redakcją Jana Tylka, budząc żywe zainteresowanie całej klasy.

Zorganizowano również sekcję sportową, która wykazuje ożywioną działalność. A więc w jesieni urządzono staraniem tej sekcji lekkoatletyczne mistrzostwa klasy, w zimie utworzono drużynę hokejową, a obecnie odbywają się treningi lekkoatletyczne.

W kwietniu utworzono kółko klasyczne, które liczy 17 członków. Ma ono za zadanie pogłębić wśród swoich członków wiadomości o kulturze starożytnej, a zarazem szerzyć zainteresowanie dla antyku wśród innych kolegów. Gmina zaprenumerowała dla tego kółka pisemko „Filomatę". Kółko urządziło 4 zebrania, oraz odczyt o kulturze starożytnej Egiptu i Persji. Zarząd gminy przestrzega porządku i czystości w klasie.

Dzięki staraniom zarządu gminy zebrano w klasie przeszło 20 fantów na loterię urządzoną przez Samorząd gimnazjalny i zakupiono 100 losów.

4 b.

Praca gminy obejmowała kilka dziedzin:

1) Poprawienie opinii klasy;
2) Zacieśnięcie węzłów koleżeństwa;
3) Praca dla P. B. K;
4) Urządzanie wycieczek naukowych i wypoczynk.;

5) Organizowanie mistrzostw szachowych oraz propagowanie zasad dobrego wychowania za pomocą książki.

Prace te przyniosły realne wyniki. Opinię swoją poprawiliśmy. Rok ten był rokiem, w którym zżyliśmy się wewnętrznie silnie i zbliżyliśmy się do siebie. W zacieśnięciu węzłów koleżeństwa przyczyniły się wycieczki, a to do Ojcowa, Staniątek oraz na Wołyń i do Wadowic.

Co pewien czas odbywały się zebrania, by załatwiać bieżące sprawy gminy.

I.

Na czele Zarządu gminy stanął Luszowicz Leszek. W planie pracy szczególną uwagę zwrócono na samokształcenie. W związku z tym odbyło się pięć zebrań gminy, na których wygłoszono następujące referaty:

Kerschensteiner o charakterze
Problemy życia studenckiego
Technika pracy umysłowej.

Sam zarząd zbierał się częściej. Między innymi zorganizowała nasza gmina t. z. „dyżury samorządu". W porze letniej z inicjatywy gminy odbył się szereg wycieczek towarzyskich. Gmina współpracowała z Samorządem szkolnym, składając na urządzaną przezeń loterię większą ilość fantów oraz rozpoczynając najwcześniej zbiórkę na F. O. N.

II.

Praca w gminie obejmowała przede wszystkim następujące zadania: przygotowanie do życia obywatelsko-państwowego, wyrabianie charakteru, wpajanie zasady odpowiedzialności, przygotowanie do wyboru przyszłego zawodu względnie skierowanie na odpowiednie uczelnie wyższe i zaznajomienie z warunkami studiów.

Na zewnątrz przejawiała gmina żywy udział w życiu społecznym Zakładu, to też członkowie gminy zajmowali stanowiska kierownicze w różnych organizacjach szkolnych (głównie w Samorządzie, Sodalicji, Kole sportowym i Chórze).

Zwrócono baczną uwagę na pracę szkolną i domową w związku z przygotowaniem się do egzaminu dojrzałości.

Praca ta znalazła pełne zrozumienie i żywy oddźwięk wśród uczniów i patronatu klasowego. Dobry wynik egzaminu dojrzałości zapowiada jak najlepsze nadzieje na przyszłość.

Odbyły się dwie wycieczki do Czernej pod opieką wychowawcy klasy i jedna do Częstochowy pod opieką ks. prof. dra F. Madei.

Mieczysław Malinowski*).

Z młodej gromady uczniów naszego Liceum odszedł na wieczny spoczynek nasz kolega i przyjaciel, nasz druh serdeczny, uczeń II klasy Mieczysław Malinowski. Przed niewielu laty przybył do nas z kresowej stanicy wileńskiej pełen szczerego zapału dla nauki, z wielką chęcią dla pracy społecznej, z wyciągniętą dłonią i otwartym sercem dla nas, Jego towarzyszy na ławie szkolnej. Bogaty Jego talent objawiał swe

*) Mowa, wygłoszona na pogrzebie ś. p. M. Malinowskiego przez przedstawiciela młodzieży.

zainteresowania i uzdolnienia w szeregu prac naukowych i społecznych.

Swiętej pamięci Mieczysław Malinowski piastował zaszczytny urząd w naszej społeczności szkolnej wójta najstarszej klasy II. Był przewodniczącym odpowiedzialnej za pracę Samorządu Szkolnego Komisji kontrolującej. Rzetelny jego wysiłek postawił na prawdziwie artystycznym poziomie szkolną organizację śpiewaczą. Duch młody a piękny ulatywał na skrzydłach pieśni w wyższe Boskie regiony. Pracował także w Kole krajoznawczym. Jego pracą żyła i rozwijała się świetlica szkolna.

Obowiązkowy, każdy wzięty na siebie trud z pełnym poświęceniem wykonywał i innych swym wielkim autorytetem do największych wysiłków zachęcał. A nigdy nie dbał o zaszczyty, nigdy o nie nie zabiegał, ale przed żadnym obowiązkiem się nie cofał i każdy włożony nań starał się najlepiej według swych sił i możności wypełnić.

Ale najpełniej, najokazalej ukazywały się bogate zalety i przymioty intelektu i charakteru w jego prelekcjach i przemówieniach. Przemawiał nasz ukochany Kolega na uroczystościach i akademiach, w sali szkolnej i pod stropem błękitu, w murach naszego Zakładu i na terenie innych instytucji społecznych, w gronie inteligentów i w świetlicy żołnierskiej. Mówił do ludzi dojrzałych i do dziatwy szkolnej. Bogata skala jego zainteresowań obejmowała szeroką gamę tematów i zagadnień. Przejętym do głębi słuchaczom opowiadał o genialnym, urzekającym dziele Dante'go, przed naszymi oczyma roztaczał obrazy zmagań ludzkiego ducha w walce o prawdę i piękno.

Na akademiach i świętach państwowych mocą swojej porywającej wymowy przedstawiał dzieje bohaterów narodowych, mówił o krwawych trudach narodu polskiego, wiodących ku jutrzence wolności, złotoustym słowem wyczarowywał wizję wielkiej, świetlanej Polski. Głosem natchnionym, pełnym szczerego wzruszenia, przejmował i wstrząsał naszymi młodymi sercami. I nagle to Jego serce, które swym świętym ogniem zapalało pochodnie uczucia miłości i poświęcenia, to serce nagle wśród serc naszych bić przestało. Odszedł na wieczny czas nasz druh miły. Osierocił nas oddanych Mu przyjaciół.

Zgasł nam na ziemi, a gwiazda Jego czystej duszy jaśnieje teraz na firmamencie niebieskim i świeci na chwałę Panu Najwyższemu.

Tu na ziemi swą pracą wytrwałą, koleżeńskim postępowaniem, wielkimi osiągnięciami na niwie społecznej i naukowej zbudował sobie ś. p. Mieczysław Malinowski trwały pomnik w naszych sercach i umysłach.

ORGANIZACJE SZKOLNE:

Sodalicja Mariańska.

Sodalicja liczyła przy końcu roku szkolnego 1937/38 40 sodalisów rzeczywistych i 9 kandydatów, z końcem r. 1938/39 32 sodalisów i 12 kandydatów.

Program pracy sodalicyjnej obejmował pracę nad własnym wyrobieniem wewnętrznym przez realizowanie naczelnego hasła sodalicyjnego w poszczególnych latach, pogłębienie życia religijnego przez urządzanie wspólnie z innymi sodalicjami osobnych nabożeństw sodalicyjnych i miesięczną wspólną Komunię św. oraz pogłębienie wykształcenia religijnego przez odpowiednią lekturę i referaty na zebraniach miesięcznych.

Zebrania zwyczajne odbywały się raz na miesiąc, a ich treścią były referaty przygotowane przez sodalisów, omawianie zagadnień religijno-moralnych, krótki dziennik podający najważniejsze zdarzenia z życia świata katolickiego oraz chwila liturgiczna, która umożliwiała sodalisom głębsze wnikanie w ducha liturgii kościelnej w danym okresie.

Na terenie szkoły urządziła sodalicja dwie uroczyste akademie ku czci św. Jacka, wspólny Opłatek i Święcone oraz wzięła udział w dorocznej procesji ku czci św. Jana Kantego.

Koło Krajoznawcze.

Koło Krajoznawcze ogółem odbyło 12 zebrań; na pierwszym wybrano zarząd, w skład którego weszli: Enz Józef jako prezes, Witold Spisak jako skarbnik, Meres Zdzisław jako sekretarz, Swałtek Tadeusz jako wiceprezes. Członkami koła są uczniowie z klas od pierwszych do trzecich włącznie, liczba członków wynosi 80. Opiekunem Koła początkowo była prof. Komorowska, a obecnie opiekunem jest prof. dr. Klimaszewski.

Pierwszą pracą Koła było powiększenie biblioteki, do której z własnych funduszów zakupiono 6 wartościowych książek za

cenę przeszło 60 złotych. Do powiększenia biblioteki przyczyniła się wydatnie Dyrekcja gimnazjum, która ofiarowała wiele bardzo wartościowych i naukowych książek.

Członkowie Koła wykonali plan miejscowości, z których uczniowie dojeżdżają do szkoły, oraz plan starej chaty wiejskiej; przystąpiono także do opracowania planu fizjologicznego miasta Krakowa. Na zebraniach Koła wygłaszali członkowie referaty, które były połączone z wyświetlaniem przeźroczy. Z ważniejszych należy wymienić referat Górnickiego p. t. „Gdynia“ oraz Dziobaka p. t. „Flota handlowa i wojenna Polski”. Nad referatami wywiązywały się dyskusje.

Bardzo interesujący dla członków Koła był referat opiekuna prof. dr. Klimaszewskiego, który jako uczestnik polskiej wyprawy na Szpicbergi zreferował nam prace i podróż. Przy tym referent ilustrował swe barwne opowiadanie zdjęciami z tej wyprawy.

Koło zorganizowało wycieczkę do Ojcowa.

Koło L. O. P. P.

Działalność naszego Koła ograniczała się do załatwiania spraw bieżących i zleceń wyższych władz Ligi, reprezentowania Gimnazjum w Kole Międzyszkolnym, oraz propagandy haseł Ligi przez utrzymywanie gablotki z ogłoszeniami O. P. L. i G. Koło wpłaca miesięcznie Zarządowi Obwodu Miejskiego 20 zł ze składek członków.

Dnia 26 marca 1939 r. odbyło się Walne Zebranie Koła, na którym rozpatrzono stan obecny na tle statutu Ligi O. P. P. i wybrano nowy Zarząd z Jerzym Szczepańskim jako prezesem. Na zakończenie Szczepański wygłosił referat p. t. „Baloniarstwo“, jako pierwszy z cyklu fachowych referatów o lotnictwie.

Koło Historyczne.

Rozwijające się pod opieką prof. dr. Garbacika Koło Historyczne liczy 30 członków, w czym 60 % z kl. I, pozostali zaś z kl. 4 b. Na każdym z zebrań (odbytych w tym okresie 6 razy) były wygłaszane referaty z dziedziny historii i aktualnych zagadnień politycznych. Oto ich tytuły:

Ofenzywa kijowska,
Faszyzm (opracowany w trzech częściach),

Narodowy socjalizm (również w trzech częściach),
Teoria i praktyka marksizmu.

Po referatach odbywały się dyskusje, stojące zawsze na wysokim poziomie, do czego przyczynili się zapraszani na zebrania koledzy z kl. II. Frekwencja na zebraniach wynosiła przeciętnie 70 % liczby członków.

Koło P. C. K.

Członkami Koła młodzieżowego P. C. K. są wszyscy uczniowie naszego Zakładu, z tego 20 ma ukończony kurs sanitarny. Wkładki miesięczne są wpłacane w kwocie gr. 5. Zadaniem Koła jest niesienie pomocy sanitarnej. Do dyspozycji ma Koło apteczkę szafkową i małą polową. Wyposażone są w dostateczną ilość lekarstw, oraz bandaży. Pomoc sanitarna była prowadzona bardzo intensywnie przez cały rok. Liczba opatrunków przekracza 80. Koszta utrzymania apteczek wyniosły zł. 40. Apteczka polowa była używana 4 razy.

Świetlica.

Świetlica gimnazjalna otwarta została z końcem września, czynna zaś była 3 razy w tygodniu między godziną 16 — 18.

Zarząd Świetlicy dążył do podniesienia kulturalnego i intelektualnego kolegów przez czasopisma, referaty, odczyty, konkursy, wreszcie gry towarzyskie. Celem zachęcenia kolegów do czytania czasopism urządzono szereg recenzji artykułów, umieszczanych w czasopismach. Zaproszono do dwu odczytów pod tytułem: „Jak przemawiać?" specjalistę dr. Jana Kocznura; w związku z tymi odczytami zorganizowano konkurs retoryczny na temat: Jakimi jesteśmy, a jakimi być pragniemy. W konkursie wzięło udział sześciu uczestników. Za dwa najlepsze przemówienia wyznaczono nagrody. Żywe zainteresowanie się grą w szachy doprowadziło w tym roku do konkursu na rozwiązanie zadań szachowych, w którym wzięło udział 8 najlepszych graczy; wyznaczono jedną nagrodę dla zwycięzcy.

Poza tym młodsi uczniowie spędzali czas na różnych grach towarzyskich; wszyscy korzystali z odpowiednich audycji radiowych. Świetlica zaopatrzona była w dzieła naukowe historyczne i literackie, z których korzystała znaczna ilość uczniów klas wyższych. Przeciętnie frekwencja na świetlicy wynosiła 20—30 uczniów.

Zarząd Świetlicy prowadził dyżury, utrzymywał księgę obecności, ewidencję czasopism; wszelkie czynności Zarządu były protokołowane. Zużyte czasopisma (w liczbie 23), a to: dwa dzienniki, 12 miesięczników i 9 tygodników) oddawano dla P. B. K. Świetlicę zamknięto 27 maja.

Orkiestra dęta.

Liczyła 36 członków i występowała podczas wszystkich uroczystości państwowych i szkolnych.

Zespół orkiestry dętej tutejszego Zakładu otrzymał na I Zjeździe Orkiestr Szkół Średnich Ogólnokształcących Okręgu Krakowskiego w dniu 28 maja 1938 r. dyplom za zdobycie pierwszego miejsca z ilością 66 punktów.

Szkolna Kasa Oszczędności.

Szkolna Kasa Oszczędności rozwijała się nadal pomyślnie. Kwota złożona przez młodzież stale wzrasta, co świadczy o zrozumieniu idei oszczędności w życiu codziennym. Liczba oszczędzających doszła do 230 na 422 uczniów. Podstawowym elementem, którym się kieruje opiekun S. K. O., jest częstotliwość i systematyczność oszczędzania, która prowadzi do nawyku oszczędzania.

Oszczędności w b. r. szk. wynoszą 2.400 zł; w porównaniu więc z rokiem ubiegłym wzrosły o 1368 zł.

Koło Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych.

Koło pracowało pod opieką prof. Alschera i liczyło 90 członków. Odsyłało składki miesięczne do centrali, brało udział w imprezach organizacji urządzanych na terenie całej Polski i opiekowało się jedną szkołą powszechną Okręgu Krakowskiego.

Członkowie Koła wzięli udział w zbiórce ulicznej w czasie Tygodnia popierania budowy szkół powszechnych.

Koło Sportowe.

Opiekunem Koła był prof. Krymski, prezesem Świechło z kl. 4 b.

Pracę prowadziły sekcje: 1) lekkoatletyczna, 2) gier sportowych, 3) szermiercza, 4) piłki nożnej, 5) pływacka, 6) wioślarska.

Drużyna Harcerska.

Opiekunem drużyny był prof. Krymski, drużynowym p. Janikowski. Drużyna liczyła 24 członków. Praca rozpoczęła się od jesieni 1938 r. Drużyna posiada kadrę instruktorską i wybiera się na obóz wakacyjny do Gór Świętokrzyskich.

Wychowanie fizyczne uczniów kl. 1 a+b i 2 a+b.

Gry i zabawy popołudniowe odbywały się na dziedzińcu szkolnym i na boisku Klubu Sportowego „Wawel". W programie zajęć uwzględniono przygotowanie uczniów do próby o P. O. S. Uczniowie kl. 1 a + b odbyli wycieczkę półdniową, połączoną z ćwiczeniami i grami polowymi. Ponadto grupa 28 uczniów przez cały rok szkolny pobierała naukę pływania w krytym basenie Y. M. C. A. oraz w jej salach uprawiała gry sportowe.

Koło Rodzicielskie.

Zarząd „Koła Rodzicielskiego" w roku szkolnym 1938/39: Prezes J. Dziedzic, Zast. J. Iwanejkowa, Sekretarz R. Wójcik, skarbnik kpt. K. Ster, Członkowie jako przedstawiciele Kół klas: Ppk. J. Włodek 1 a, W. Białoń 1 b, J. Twaróg 2 a, H. Lenduszkowa 2 b, E. Malanek 3 a, Dr. J. Janik 3 b, Mjr. Dr. L. Ogorzałek 4 a, Dr. J. Ciołkowski 4 b, Dr. A. Piątkowski I., S. Kozakiewicz II.

W roku sprawozdawczym odbyło się ogółem 9 zebrań, a m.: Zebrań Walnych 2, posiedzeń Koła Rodzic. 5, posiedzeń Zarządu Koła Rodz. 2. Zebrania odbyły się z łaskawym współudziałem Dyrektora Zakładu WP. Dra S. Szeligiewicza, Ks. prof. Dra F. Madei oraz grona WW. PP. Profesorów.

Uchwałą Walnego Zebrania z dnia 16. 10. 1938 zatwierdzony został preliminarz Patronatu w wysokości 6.000 zł w dochodach i rozchodach, a to subwencje, zapomogi itp. 3.430 zł oraz akcja dożywiania, utrzymanie orkiestry, sekretariat, sprawozdania i odczyty 2.770 Zł.

Specjalna Komisja statutowa opracowała „Statut Koła Rodzicielskjego", który następnie został zatwierdzony przez Województwo krak. i ogłoszony w Monitorze Nr 277 z dnia 3. 12. 1938, pod nazwą: „Koło Rodzicielskie II. Państw. Liceum i Gimnazjum im. św. Jacka w Krakowie, Nr 357".

Na skutek energicznej akcji przeprowadzonej przez WPana Dyrektora tut. Zakładu niemal wszyscy rodzice z początkiem roku szkolnego 38/39 przystąpili w poczet członków „Tow. Opieki nad Młodzieżą“ z wkładkami rocznymi w kwocie 656 zł.

Aby przyjść z pomocą szkole polskiej na Spiszu i Orawie, Koło Rodzicielskie zajęło się rozsprzedażą znaczków propagandowych w ilości 2.000 sztuk á 5 gr w łącznej kwocie 100 zł.

Jak lat poprzednich, również w roku sprawozdawczym prowadzono akcję dożywiania młodzieży, która spoczywała w rękach Ks. prof. Dra F. Madei.

Jak co roku, członkowie Patronatów klasowych brali liczny i czynny udział w zbiórkach ulicznych na cele kolonii wakacyjnych oraz na „Pomoc dla dzieci bezrobotnych”.

Uchwałą z dnia 24. II. 939. Koło Rodzicielskie przejęło na własny rachunek koszta diet PP. Profesorów połączone z programowymi wycieczkami szkolnymi. Uchwała ta dotyczy na razie roku bieżącego.

W dniu 2. 4. 939 odbyło się nadzwyczajne Walne Zebranie, na którym zebrani na wniosek P. Dyrektora Dra S. Szeligiewicza uchwalili jednogłośnie dar na F. O. N. w kwocie 500 zł., zaś młodzież szkolna przeznaczyła na ten sam cel zł 100 jako dochód z loterii fantowej, Zebrani urządzili również doraźną zbiórkę, która przyniosła 100 zł. Dar powyższy w ogólnej sumie zł 700 złożono na F. O. N. do rąk W. P. Wojewody.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, choć z przykrością, jednak trzeba wspomnieć na tym miejscu, że ostatnio nad starą świątynią wiedzy tut. Zakładu zawisła chmura w postaci wypowiedzenia przez OO. Dominikanów najmu lokalu zajmowanego przez tyle dziesiątek lat przez Gimnazjum św. Jacka. Miejmy jednak nadzieję, że sprawa ta zostanie pomyślnie przeprowadzona przez władze szkolne, które wszczęły już jak najenergiczniejsze i najszersze starania, aby dla naszych synów zdobyć nowocześnie urządzony budynek szkolny.

Skarbnik	Prezes	Sekretarz
Kpt. A. Ster	*J. Dziedzic*	*R. Wójcik*

SPRAWOZDANIE KASOWE

Koła Rodzicielskiego II Państw. Liceum i Gimn. im. św. Jacka w Krakowie za r. szk. 1937/38

za czas od 29/9 1937 do 31/8 1938.

Przychód

Lp.	TREŚĆ	zł	gr
1.	Saldo z roku 1936/937	9126	96
2.	Wkładki „ 1937/938	2323	20
3.	Wpisowe „ 1937/938	4454	30
	Razem zł	15904	46

Rozchód

Lp.	TREŚĆ	zł	gr
1.	Wydatki na dożywianie (śniadania) . . .	1460	03
2.	„ orkiestra i t. p.	855	79
3.	„ pożyczki	130	—
4.	„ subwencje	1423	61
5.	„ różne	641	63
6.	„ koszta handlowe	320	24
7.	„ remont auta	1277	—
		6108	30
	Saldo (pozostałość kasowa) na rok 1938/39	9796	16
	Razem zł	15904	46

Sekretarz:
Ryszard Wójcik

Przewodniczący Koła:
Jan Dziedzic

Skarbnik:
Kajetan Ster

Komisja Rewizyjna:
Jan Helfer

STATYSTYKA UCZNIÓW

z końcem roku szkolnego 1938/39.

Tytuły	1 a	1 b	2 a	2 b	3 a	3 b	4 a	4 b	I	II	Razem
1. Liczba uczniów:											
wpisanych na r. szk. 1938/39	48	35	49	45	48	46	48	36	43	38	436
ubyło w ciągu roku 1938/39	3	2	2	1	—	3	—	—	2	1	14
pozostało z końc. r. 1938/39	45	33	47	44	48	43	48	36	41	37	422
2. Religia:											
rzymskokatolicka	44	27	46	37	48	38	37	36	39	35	387
greckokatolicka .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
ewangelicka . . .	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	3
mojżeszowa . . .	—	5	—	7	—	4	11	—	2	1	30
3. Narodowość:											
polska	45	33	47	44	48	43	48	36	41	37	422
4. Wynik ogólny klasyfikacji											
promowani . . .	38	29	35	42	42	39	48	34	30	37	374
niepromowani . .	7	4	11	2	5	4	—	2	10	—	45
egzamin uzupełn.	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3

WYKAZ UCZNIÓW
w roku szkolnym 1938/39.

a = otrzymali wynik ogólny pomyślny, b = nieklasyfikowani i ci, którzy wystąpili, c = przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego, d = otrzymali wynik ogólny niedostateczny.

Klasa I a (48)

a Banach Zbigniew
Borelowski Wojciech
Buda Jan
Cybulski Andrzej
Czerwiński Czesław
Dyras Andrzej
Gaweł Józef
Gosiczewski Jerzy
Horak Antoni
Jałowiecki Czesław
Kaliszan Jerzy
Kolasiński Leon
Kremer Jan
Kręcioch Adam
Krzysztofiński Jerzy
Kulczycki Jerzy
Loch Zbigniew
Małecki Juliusz
Michalik Zenon
Miśka Antoni
Nalepa Antoni
Orkisz Stanisław
Osikowski Maciej
Ptak Edward
Reczyński Kazimierz
Rybarski Robert
Sierosławski Zbigniew
Styczeń Zenon
Tesarz Alojzy
Tomos Mieczysław
Trąbka Aleksander
Turecki Edward
Vasina Kazimierz
Warchał Bogusław
Włodek Jerzy
Włodek Stefan
Wojtan Zbigniew
Wolfram Mieczysław

b Mars August (31. III. 1939)
Mucha Leon (31. III. 1939)
Pilarski Michał

d Dyński Włodzimierz
Gajkowski Wiktor
Gałat Julian
Jasionowski Mieczysław
Krewniak Stanisław
Pocięgiel Stanisław
Pogorzelski Ludwik

Klasa I b (35)

a Berger Władysław
Białoń Andrzej
Błachut Zbigniew
Bujas Marian
Czerw Józef
Fast Artur
Gędźba Tadeusz
Hammer Alfred
Kąkiel Ryszard
Korbel Ludwik
Korzeniowski Robert
Kossowski Andrzej
Krzywdziak Jerzy
Łagan Zdzisław
Mandziuk Kazimierz
Masłowski Tadeusz
Matula Władysław
Paradowski Antoni
Pawlik Bronisław
Pilch Bronisław
Reiner Witold
Rusin Edward
Siemek Zbigniew
Spitzman Arnold
Suder Stanisław
Szwab Aleksander

Świerzb Wiktor
Toczek Marian
Tylek Władysław
b Giemza Romuald (1. II. 1939)
Rożek Jerzy (5. XII. 1938)
d Cierniak Aureliusz
Galija Edward
Iwaniec Henryk
Nowak Eugeniusz

Klasa 2 a (49)

a Bednarczyk Julian
Bittner Mieczysław
Buja Zdzisław
Chrzanowski Ludwik
Dembowski Zdzisław
Dziedzic Władysław
Dzierża Ludwik
Galiszkiewicz Józef
Gąsior Eugeniusz
Gleń Ludwik
Gorzkowski Józef
Górski Henryk
Jednaki Jan
Jodłowski Tadeusz
Koperny Jerzy
Kozłowski Edward
Kubas Józef
Kuc Mieczysław
Lipeński Zdzisław
Nastałek Edward
Para Adam
Pawłowski Zygmunt
Pogan Marian
Prochal Franciszek
Ritter Adam
Rohleder Józef
Romanowski Andrzej
Rosiewicz Jan
Skwarek Marek
Słoninka Jerzy
Stec Wiesław
Twaróg Stanisław
Zemek Ryszard
Ziemba Leszek
Żelazny Karol
b Nodzyński Ryszard (19. XI. 1938)
Pieprzyca Franciszek (19. XI. 1938)
c Kotułecki Antoni
d Bysiak Jan
Grabeusz Mieczysław
Kaczmarczyk Leopold
Kotula Jan
Kowalski Adam
Legutko Stanisław
Mikulaścik Tadeusz
Podobiński Józef
Polak Marian
Sętkowski Czesław
Szewczyk Eugeniusz

Klasa 2 b (45)

a Beker Aleksander
Bielawski Józef
Bierzyński Jan
Dębowski Władysław
Drobner Stanisław
Drożyński Jan
Dudek Leszek
Dymek Ryszard
Dziadzic Kazimierz
Eichenholz Bruno
Gaczorek Franciszek
Gawron Jan
Gdański Kazimierz
Grządziel Mieczysław
Gucwa Józef
Hochwälder Adam
Jarmuszkiewicz Bogdan
Jaśkowski Zbigniew
Kaczmarczyk Edmund
Kalemba Albin
Kalicki Piotr
Kot Kazimierz
Kowalski Henryk
Krakauer Grzegorz
Kusek Stanisław
Lenduszko Lesław
Maciejowski Jan
Mihułka Marian
Nawrocki Jan
Niwicki Ludwik
Noworyta Tadeusz
Pachoński Zdzisław
Piotrowski Wacław
Prussak Kazimierz
Ptak Marian
Sroka Henryk
Sutyła Jerzy
Szeląg Józef
Ślęczka Józef
Weinberger Brunon
Zawiła Zdzisław
Żychowski Jerzy
b Celej Marian (15. XI. 1938)
d Hradil Kazimierz
Rusek Zdzislaw

Klasa 3 a (48)

Baumgartner Zygmunt
Bobek Mieczysław
Buczyński Ryszard
Czajewicz Zbigniew
Dąbroś Jerzy
Dziedzic Adam
Fiut Zdzisław
Flach Bronisław
Froń Marian
Hawlena Jerzy
Kapelan Adam
Kopczyński Tadeusz
Kowalczyk Zbigniew
Kozubski Jan
Kozubski Leszek
Kumela Adam
Luboch Zdzisław
Łobodziński Stanisław
Małanek Marian
Malik Stanisław
Michno Władysław
Niedopytalski Ernest
Nosek Józef
Półtorak Stefan
Punzet Zdzisław
Radwan Stanisław
Rybka Zbigniew
Rzeszut Ryszard
Sadowiński Jan
Sochacki Antoni
Stosek Wiesław
Szczepański Jerzy
Szczepański Lesław
Szewczyk Tadeusz
Tatar Edmund
Walczak Zygmunt
Wąs Stanisław
Willmann Leszek
Włodek Władysław
Wojnarowski Eugeniusz
Wójcik Jerzy
Wykurz Bolesław
c Romanowicz Witold
d Mikulski Ludwik
Stawiarski Tadeusz
Szymczykiewicz Jerzy
Wilczyński Józef
Wróbel Aleksander

Klasa 3 b (46)

a Abramowicz Marcel
Bereźnicki Tadeusz
Cholewa Zbigniew
Daniszewski Andrzej
Drabik Mieczysław
Dziobak Karol
Enz Józef
Fedyczkowski Stefan
Goldenberg Michał
Górnicki Zdzisław
Grochot Mieczysław
Gruszka Adam
Janik Bolesław
Jurkowicz Jerzy
Kaliszan Zdzisław
Karpiniec Mieczysław
Kosibowicz Adam
Łapiński Zdzisław
Malinowski Michał
Marcinkowski Michał
Meres Zdzisław
Mikulski Ryszard
Palonek Stanisław
Pieracki Jerzy
Podobiński Stanisław
Popek Przemysław
Radłowski Zbigniew
Reczyński Henryk
Sajkiewicz Władysław
Spisak Witold
Stankiewicz Jerzy
Swałtek Tadeusz
Szponar Kazimierz
Tarabuła Jaromir
Tracz Jerzy
Tyrpak Jerzy
Urbanik Edward
Wnęk Marian
Zanker Adam
b Bałut Przemysław (15. II. 1939
Frankowski Witold (22. XII. 1938)
Ryglewicz Józef (15. III. 1939)
d Adamski Ryszard
Augustynek Eugeniusz
Flur Kazimierz
Kowalczyk Władysław

Klasa 4 a (48)

a Adamus Adam
Battek Zygmunt
Eisen Edwin
Fitt Witold

Gierasiński Edward
Guschinow Karol
Gutman Leon
Hajduga Franciszek
Jakubiec Julian
Jawień Eugeniusz
Kachniarz Władysław
Karp Edwin
Knapik Jerzy
Kossowski Józef
Kowalczyk Krzysztof
Kruk Tadeusz
Kurek Edward
Loch Mieczysław
Mamczarczyk Jan
Miziński Leonard
Nadel Władysław
Nagięć Celestyn
Neuberg Edward
Nowak Zbigniew
Nowicki Adam
Ogorzałek Jerzy
Osman Henryk
Pawłowski Józef
Pluciński Stanisław
Polak Kazimierz
Pułka Jan
Quartner Edward
Rand Maksymilian
Reczyński Tadeusz
Schneider Ignacy
Soja Józef
Spirer Ryszard
Ster Henryk
Trzopek Józef
Tylek Jan
Walasek Jan
Wantuch Władysław
Weingrün Edward
Willner Heinz
Wlazło Stanisław
Wolfinger Edward
Zając Władysław
Zdeb Czesław

Klasa 4 b (36)

a Anyżek Mieczysław
Brzeźniak Tadeusz
Ciołkowski Juliusz
Długopolski Jerzy
Dudek Jerzy
Dziengiel Tadeusz
Gaj Kazimierz
Gawryła Stefan
Jabłoński Jan
Jednaki Marian
Kański Jacek
Kosibowicz Mieczysław
Kozioł Franciszek
Krzysiak Stanisław
Kubala Mieczyław
Młodzianowski Marian
Mostek Henryk
Padło Stanisław
Pieprzyk Marian
Pietraszek Marian
Pyrlik Kazimierz
Rączkowski Andrzej
Ryś Stanisław
Schaefer Fryderyk
Srokowski Władysław
Stoch Władysław
Szewczyk Zbigniew
Środulski Jan
Świechło Jerzy
Tomczyk Józef
Trębacz Jerzy
Wojciechowski Julian
Wojnas Józef
Wójcik Marian
d Kliś Mieczysław
Sala Zdzisław

Klasa I (43)

a Budziaszek Marian
Bytnar Zdzisław
Dunikowski Janusz
Filek Mieczysław
Gabryl Tadeusz
Golba Zdzisław
Iwanejko Marian
Jersawitz Jerzy
Kłak Zygmunt
Kopec Józef
Kukuczka Tadeusz
Kurowski Alfred
Kwiatkowski Jan
Luszowicz Leszek
Majewski Tadeusz
Malinowski Eugeniusz
Młynarczyk Aleksander
Moskal Mieczysław
Nieszkowiecki Jerzy
Piątkowski Jan
Posłuszny Jerzy
Rekliński Janusz
Riss Stanisław
Setmajer Janusz

Spisak Mieczysław
Suder Kazimierz
Tkacz Eugeniusz
Wątor Stanisław
Werner Jerzy
Zachara Stanisław
b Piętakiewicz Tadeusz (19. IV. 1939)
Wesołowicz Teofil (1. IV. 1939)
c Kwiecień Antoni
d Hajto Eugeniusz

Kotaś Kazimierz
Kucia Jerzy
Kuciel Leon
Maj Stefan
Nowak Jan
Pawłowski Mieczysław
Scherer Rafał
Tryba Czesław
Wrona Tadeusz

Klasa II (38)

a Binkowski Tadeusz
Bisztyga Adam
Boczek Bolesław
Budzioch Mieczysław
Chełmicki Stanisław
Dezsö Csaba Antoni
Fronik Romuald
Gajewski Zbigniew
Groyecki Jerzy
Harasymowicz Jan
Helfer Józef
Hromniak Kazimierz
Jednaki Edward
Klocek Adam
Kobiela Jan
Kogut Marian
Kohane Stefan
Kordes Witold
Kozakiewicz Karol

Kułak Józef
Kusionowicz Marian
Lewicki Otmar
Marek Zbigniew
Majer Jan
Morajka Stefan
Mrozek Adam
Nelken Stanisław
Pawlik Tadeusz
Pilch Adam
Rosenblat Kazimierz
Siemieniec Zygmunt
Tarnowski Stanisław
Trzepacz Stanisław
Urbanik Zygmunt
Woźniak Wojciech
Zając Józef
Zdziobek Tadeusz
b Malinowski Mieczysł. († 4. II. 1939

WYKAZ ABITURIENTÓW KTÓRZY ZŁOŻYLI EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI W R. 1939:

1. Binkowski Tadeusz Witold (2 im.) ur. 25. V. 1921 w Krakowie.
2. Bisztyga Adam Krzysztof (2 im.), ur. 20. IX. 1921 w Krakowie.
3. Boczek Bolesław Adam (2 im.), ur. 29. III. 1922 w Bielsku.
4. Budzioch Mieczysław Józef (2 im.), ur. 19 I. 1920 w Klucznikowicach.
5. Chełmicki Stanisław Jerzy (2 im.), ur. 17. VI. 1920 w Krakowie.
6. Dezsö Csaba Antoni (2 im.), ur. 4. IX. 1918 w Kornáron.
7. Fronik Romuald, ur. 20. VII. 1917 w Częstochowie.
8. Gajewski Zbigniew Jan (2 im.), ur. 19. V. 1921 w Krakowie.
9. Groyecki Jerzy Waldemar Roman (3 im.), ur. 1. VI. 1921 w Warszawie.
10. Harasymowicz Jan, ur. 18. III. 1921 w Krakowie.
11. Helfer Józef Aleksander Jan (3 im.), ur. 1. I. 1921 w Krakowie.
12. Hromniak Kazimierz Aleksander (2 im.), ur. 27. II. 1920 w Kościelcu.

13. Jednaki Edward Eugeniusz (2 im.), ur. 4. I. 1921 w Krakowie.
14. Klocek Adam Gabriel (2 im.), ur. 10. VIII. 1921 w Krakowie.
15. Kobiela Jan Stanisław (2 im,), ur. 12. VI. 1921 w Krakowie.
16. Kogut Marian Stanisław (2 im.), ur. 9. XI. 1919 w Kobylcu.
17. Kohane Stefan, ur. 14. XII. 1920 w Krakowie.
18. Kordes Witold Jan (2 im.), ur. 12. II. 1919 w Krakowie.
19. Kozakiewicz Karol Juliusz (2 im.), ur. 28. I. 1921 w Krakowie.
20. Kułak Jozef, ur. 6. VIII. 1919 w Krakowie.
21. Kusionowicz Marian Antoni (2 im.), ur. 17. VII. 1919 w Krakowie.
22. Lewicki Otmar Lubin Stanisław Raoul Emil (5 im.), ur. 17. I. 1922 w Stanisławowie.
23. Marek Zbigniew, ur. 16. VII. 1921 w Krakowie.
24. Mayer Jan Edward Karol (3 im.), ur. 15. X. 1920 w Krakowie.
25. Morajka Stefan, ur. 9. III. 1920 w Sosnowej.
26. Mrozek Adam Stanisław (2 im.), ur. 9. XII. 1919 w Krakowie.
27. Nelken Stanisław Lucjan (2 im.), ur. 1. VI. 1921 w Krakowie.
28. Pawlik Tadeusz Józef Michał (3 im.), ur. 17. VIII. 1921 w Krakowie.
29. Pilch Adam Józef (2 im.), ur. 27. X. 1919 w Niepołomicach.
30. Rosenblat Kazimierz, ur. 13. XI. 1921 w Krakowie.
31. Siemieniec Zygmunt Michał (2 im.), ur. 28. VIII. 1920 w Krakowie.
32. Tarnowski Stanisław, ur. 24. VII. 1920 w Mnikowie.
33. Trzepacz Stanisław Włodzimierz (2 im.), ur. 15. VI. 1921 w Podkościelcu.
34. Urbanik Zygmunt Paweł (2 im.), ur. 15. III. 1914 w Ochojnie.
35. Woźniak Wojciech Adam (2 im.), ur. 22. XI. 1918 w Krzysztoforzycach.
36. Zając Józef, ur. 12. III. 1921 w Bieżanowie.
37. Zdziobek Tadeusz Jan (2 im.), ur. 4. I. 1921 w Krakowie.

INFORMACJE DLA RODZICÓW.

1. Rodzice obowiązani są należeć jako członkowie do Koła Rodzicielskiego przy tutejszym Zakładzie i powinni też być członkami Organizacji Społecznej Opieki nad młodzieżą szkolną w Krakowie.

2. Dla informowania Rodziców o postępach i stanie wychowania uczniów odbywają się konferencje informacyjne

w Zakładzie. Termin ich ustalony jest na początku roku szkolnego i ogłoszony na tablicy ogłoszeń Dyrekcji.

3. Wszelkie zawiadomienia dla Rodziców są ogłaszane w dzienniczkach uczniowskich, które winni Rodzice przeglądać. Dzienniczek służy też do korespondencji między szkołą a domem.

4. Taksa administracyjna wynosi 200 zł rocznie, płatna w dwóch ratach półrocznych na początku każdego półrocza. Zwolnień częściowych lub w całości od taksy udziela Rada Pedagogiczna Zakładu w wypadkach umotywowanej niezamożności Rodziców.

5. Uczniów obowiązują przepisowe mundurki szkolne, a Rodzice winni dbać o to, aby pod tym względem nie było żadnych odchyleń od przepisu. Nieprzepisowe ubrania nie będą tolerowane bez względu na to, do której klasy uczeń uczęszcza, a w razie nie przestrzegania przepisu dotyczącego mundurku uczeń nie będzie mógł uczęszczać do szkoły.

6. Na dojazd do szkoły pociągami udziela zezwolenia Rada Pedagogiczna tylko w wyjątkowych wypadkach uczniom zależnie od stanu ich zdrowia i postępów w nauce.

W roku szk. 1939/40 otwarta będzie bursa gimnazjalna, w której za niewysoką opłatą będą mogli mieszkać uczniowie z poza Krakowa. Zgłoszenia należy kierować do Dyrekcji VIII Liceum i Gimnazjum im. Augusta Witkowskiego w Krakowie, ul. Pierackiego.

Dr Stanisław Szeligiewicz
dyrektor

Z. G. LITODRUK
K R A K Ó W
STRADOM 12